

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Lenka Zábojníková

Přípravenost studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého
v Olomouci na vstup na trh práce

Olomouc 2019

Vedoucí práce: Ing. Alena Opletalová, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedených zdrojů a literatury.

V Olomouci dne 16. 4. 2019

.....

Poděkování

Děkuji Ing. Aleně Opletalové, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, za podnětné rady a připomínky. Dále děkuji všem respondentům, kteří si našli čas a odpověděli na dotazník.

OBSAH

ÚVOD	6
TEORETICKÁ ČÁST	8
1 Trh práce v kontextu vybraného povolání učitele	9
1.1 Vymezení trhu práce a předpoklad pro budoucí participaci na tomto mechanismu	10
1.1.1 <i>Trh práce v ČR a jeho současná situace</i>	10
1.1.2 <i>Připravenost člověka na trh práce</i>	11
1.1.3 <i>Lidský kapitál na trhu práce</i>	12
1.1.4 <i>Vzdělání jako jeden z aspektů kvalifikace člověka</i>	13
1.1.5 <i>Získávání informací o nabídkách práce</i>	14
1.2 Učitelská profese a její charakteristika.....	15
1.2.1 <i>Profesní dráha učitele</i>	16
1.2.2 <i>Osobnost učitele</i>	18
1.2.3 <i>Kompetence učitele</i>	19
1.2.4 <i>Legislativní ukotvení kvalifikace pedagogů</i>	20
2 Vzdělávání budoucích učitelů a příprava na povolání	23
2.1 Vzdělávací politika PdF UP	23
2.2 Teoretická příprava budoucích učitelů na PdF UP.....	25
2.3 Pedagogické praxe studentů PdF UP.....	27
2.3.1 <i>Praxe v edukačním procesu</i>	28
2.3.2 <i>Souvislá pedagogická praxe</i>	28
2.4 Zahraniční studium.....	30
2.4.1 <i>Program Erasmus+</i>	31
2.4.2 <i>Další možnosti zahraničního pobytu</i>	32
2.5 Absolvent ve vybraném oboru.....	32

EMPIRICKÁ ČÁST	35
3 Přípravenost studentů PdF UP na vstup na trh práce	36
3.1 Cíl empirické části	36
3.2 Stanovení problému, výzkumných otázek a hypotéz	37
3.2.1 <i>Stanovení problému</i>	37
3.2.2 <i>Stanovení otázek</i>	37
3.2.3 <i>Stanovení hypotéz</i>	39
3.3 Stanovení výzkumné metody	41
3.4 Výzkumný soubor	41
3.5 Realizace a průběh dotazníkového šetření.....	42
3.6 Interpretace dotazníkového šetření.....	43
3.6.1 <i>Výsledky dotazníkového šetření</i>	43
3.6.2 <i>Ověření platnosti hypotéz</i>	55
3.7 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření.....	63
3.8 Diskuze k výsledkům empirického šetření.....	67
ZÁVĚR	69
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	71
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
SEZNAM GRAFŮ, TABULEK	75
SEZNAM PŘÍLOH	77

ÚVOD

Přes probíhající hodnocení kvality výuky na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen PdF UP) zde chybí zhodnocení celkové představy vzdělávání a praxe budoucích pedagogů. K této práci mě motivovaly rozhovory s kolegy studenty i s vyučujícími různých disciplín. Dalším podnětem k vytvoření této práce jsou vlastní zkušenosti, pocity a dojmy získané při studiu na PdF UP. Téma je aktuální a práce by mohla být přínosem například pro budoucí studenty pedagogické fakulty. V posledních letech probíhaly i na jiných pedagogických fakultách výzkumy v rámci diplomových prací zabývající se připraveností studentů či budoucích pedagogů, ale s rozdílností v tématu. Mezi tato témata patřila např. připravenost studentů k práci se žáky se zrakovým postižením nebo připravenost začínajícího učitele na práci s integrovaným žákem.

Hlavním cílem diplomové práce je zjistit a vyhodnotit názory studentů PdF UP jako budoucích učitelů na jejich připravenost na trh práce, teoreticky vymezit terminologii týkající se trhu práce, profese učitele a vzdělávání na PdF UP a shrnout celkové výsledky práce. Jednotlivě rozpracované oblasti výzkumu tvoří dílčí cíle diplomové práce. Tyto oblasti jsou předmětem přípravy studentů na budoucí povolání učitelské profese, tj. studium na PdF UP, praxe v rámci studia a zahraniční zkušenost (studium, stáž, praxe). Dílčími cíli jsou:

1. zhodnotit názory studentů PdF UP na teoretickou připravenost budoucího učitele,
2. zhodnotit přínosy odborných pedagogických praxí studentů v navazujícím magisterském studiu pro výkon profese učitele,
3. posoudit využitelnost zkušeností ze zahraničního studia, stáže či praxe pořádané PdF UP.

Práce je uspořádaná do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá trhem práce a obecnou charakteristikou připravenosti na trh práce. Je zde také objasněn pojem lidský kapitál a jeho funkce na trhu práce. Kapitola je zaměřena i na pedagogické povolání na trhu práce, profesní dráhu pedagoga, jeho osobnost, kompetence a v neposlední řadě zasazení legislativních norem pro pedagogického pracovníka.

Druhá kapitola se zabývá vzděláváním na PdF UP a přípravou studentů jakožto budoucích pedagogických pracovníků (učitelů). V kapitole je také uvedena jedna ze vzdělávacích strategií PdF UP. Strategické záměry rozvoje vzdělávání se stanovují v rámci vzdělávací politiky, která má významný vliv na vzdělávání v dané oblasti a tvoří legislativní

rámec činností ve vzdělávání. Příprava budoucích učitelů zahrnuje studium i praktickou část. Studium je připravuje teoreticky na úrovni zvolených oborů, zahrnuje i pedagogickou a psychologickou teorií. Tento teoretický obsah by měl korespondovat s praxí a reálnou situací ve školství. Další část kapitoly popisuje možnosti zahraničního studia a stáže studentů PdF UP. Fakulta nabízí více variant v rámci několika programů. Studenti si tak mohou vybrat pobyt dle vlastního uvážení. Zahraniční pobyty jsou výhodné mimo jiné také z hlediska jazykové připravenosti. Navíc jde o neocenitelnou a jedinečnou profesní i životní zkušenost.

Třetí kapitola se zabývá empirickým výzkumem. Výzkum bude realizován na PdF UP, kde budou osloveni studenti z řad 2. ročníku navazujícího magisterského studia. Tento výzkumný vzorek byl vybrán na základě zahrnutí oblasti praxe do výzkumu, jejíž poslední část probíhá právě v posledním ročníku navazujícího magisterského studia. Součástí kapitoly je stanovení výzkumného problému, výzkumných otázek a hypotéz. Dále pak stanovení výzkumné metody, interpretace dotazníkového šetření, shrnutí výsledků a závěrečná diskuze k výsledkům empirického šetření.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Trh práce v kontextu vybraného povolání učitele

Kapitola se zabývá trhem práce – je zaměřena na pojmy a definice. Pojem trh práce je definován ve velkém množství publikací odborné literatury z oblasti ekonomiky. Pro vyjádření definice trhu práce jsem si vybrala autora R. Holmana, který publikoval *Základy ekonomie: pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ*.

Kapitola je zaměřena také na připravenost budoucích učitelů neboli edukátorů. Jednou z oblastí, ve které se člověk může dobře připravit na trh práce je vzdělávání. Obecně můžeme říci, že minimální požadovanou úroveň vzdělání je vzdělání maturitní (středoškolské maturitní). Vysokoškolské vzdělání je požadováno zejména u specialistů v oboru. Úroveň vzdělání pedagogických pracovníků je stanovena legislativně. Vzdělání patří do kvalifikace jedince, který představuje lidský kapitál na trhu práce. Před nástupem do zaměstnání je běžné, že si žadatel o práci nejprve zjistí, zda existuje nabídka práce zrovna takové pozice, kterou si předem vybral. K získání těchto informací slouží několik dostupných eventualit. Vybrané možnosti jsou popsány níže.

Pojmy z oblasti spjaté s výkonem pedagogického povolání jsou uvedeny ve druhé části kapitoly. Jsou to např. definice pedagogiky a pedagoga, jeho hlavní činnosti. Vzhledem k tomu, že se práce zabývá připraveností budoucích učitelů na vstup na trh práce, je zde také vymezena profesní dráha učitele, která je rozdělena do několika vývojových etap – volba učitelské profese, profesní start, profesní adaptace, profesní stabilizace a profesní vyhasínání. V povolání pedagoga hraje velmi důležitou roli spolu s charakterem a dalšími vlastnostmi, jeho osobnost. Do celkové charakteristiky pedagoga se také zahrnují kompetence učitele, které jsou složeny z komplexního souboru určitých dispozic a dovedností. Kompetence zahrnují dané předpoklady pro pedagogickou práci. Kvalifikace pedagogů je dána legislativním předpisem, konkrétně ji popisuje *Zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů*. Zákon se zabývá pedagogickými pracovníky, jejich rozdělením, předpoklady pro výkon pedagogické činnosti, získáváním odborné kvalifikace pedagogických pracovníků a dalšími ustanovujícími právními záležitostmi spjatými s výkonem pedagogického povolání.

1.1 Vymezení trhu práce a předpoklad pro budoucí participaci na tomto mechanismu

Trh práce je součástí celku tržního mechanismu. Pro pochopení definice můžeme trh práce přirovnat ke kterémukoliv trhu. Trh je místem, kde se střetává nabídka a poptávka. Pro trh práce je charakteristická poptávka po práci a nabídka práce. Tržní poptávkou po práci se rozumí poptávka zaměstnavatelů po pracovní síle. Zaměstnavatelem může být firma či stát. Nabídka je tvořena lidmi, kteří nabízejí svoji práci na trhu práce. Vlastní tedy výrobní faktor – práci. Na trhu práce existuje také konkurence na straně poptávky i na straně nabídky.

Trh práce se může mnohým jevit jako ekonomický termín. Je vhodné ale tento pojem interpretovat i z jiných hledisek, např. z hlediska sociologického, kulturního či právního. Trh práce je ovlivňován demografickými jevy, sociálním a kulturním kontextem. K faktorům, které ovlivňují trh práce patří především vzdělání osob, jejich věk, možnost mobility, kvalifikační požadavky zaměstnavatelů, počet volných pracovních míst aj.

1.1.1 Trh práce v ČR a jeho současná situace

Trh práce spěje ke své rovnováze. Ke změně rovnováhy na trhu práce může dojít ze strany poptávky, ale i ze strany nabídky. Nerovnováha na trhu práce je přechodnou situací a je postupně vyloučena pohybem reálné mzdy.¹ Nezaměstnanost je způsobena vysokou nabídkou pracovní síly, která převyšuje poptávku po pracovní síle. V aktuálním roce (2019) nezaměstnanost v ČR roste. V prvních dvou měsících letošního roku byla zaznamenána rostoucí nezaměstnanost, přesto ČR dosáhla stavu plné zaměstnanosti. V lednu roku 2019 stoupla na 3,3 %, v prosinci 2018 byla hodnota nezaměstnanosti 3,1 %.² Naopak druhá možnost nerovnováhy na trhu práce je zaměstnanost, která vzniká převýšením poptávky zaměstnavatelů nad nabídkou pracovní síly.

V českém prostředí trhu práce se díky pokračujícímu dobrému vývoji ekonomiky očekává vyšší tlak na zvyšování mezd. Ekonomičtí odborníci mluví o přehřátém trhu práce, který způsobuje firmám stále větší problém nalézt vhodnou pracovní sílu. Na začátku března 2019 dosáhl český trh práce stavu plné zaměstnanosti. I přesto je vytvářena nerovnováha tím, že zaměstnavatelé potřebují další zaměstnance. Tato situace je v evropském kontextu

---

¹ HOLMAN, Robert. *Základy ekonomie: pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 142-143. ISBN 80-7179-890-8.

² Nezaměstnanost v ČR, vývoj, rok 2019 - 5 let. *Kurzycz* [online]. c2000-2019 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <https://www.kurzycz.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>

ojedinelá. Počet uchazečů o zaměstnání se téměř rovná počtu volných pracovních míst. Úřad práce ČR eviduje téměř 281 tis. nezaměstnaných a je hlášeno okolo 240 tis. volných pracovních míst. Několik členských států Evropské unie má ale opačný problém, míra nezaměstnanosti v některých zemích dosahuje i více než 20 %.

Přestože v ČR je mnoho volných pracovních míst, nedochází vůbec nebo dochází k velmi nízké migraci nových pracovníků z evropských či jiných zemí. Je to dáno do jisté míry nízkým mzdovým ohodnocením v domácí ekonomice. Tento nedostatek zaměstnanců se ale v budoucnosti bude muset řešit např. dovozem pracovníků z východní Evropy či investicemi do nových technologií.³

1.1.2 Přípravenost člověka na trh práce

Pokud se člověk rozhodne vstoupit na trh práce nabídkou své práce, musí si zodpovědět otázku, zda je pro to dostatečně připravený. Přípravenost člověka na trh práce souvisí s jeho kvalifikací, osobností, vlastnostmi, zájmem o danou práci. Neméně důležitou součástí přípravy na povolání je vzdělání člověka.

Vzdělávání a trh práce jsou dvě záležitosti, které spolu bezpochyby souvisí. „*Je důležité, aby pracovní síla, která vstupuje na trh práce, byla již v rámci vzdělávacího procesu připravována tak, aby byla dobře uplatnitelná, schopná pružně se adaptovat na nové podmínky, reagovat na nové tendence a trendy a připravená dále se rozvíjet a vzdělávat. K tomu je ovšem nezbytné dobře fungující propojení mezi sférou vzdělávání a světem práce, umožňující školskému systému reagovat na měnící se požadavky a potřeby trhu práce. Přitom je důležité, aby vazba byla oboustranná a komunikace mezi sférou práce a sférou vzdělávání byla funkční a efektivní.*“⁴ To znamená, že absolventi škol by měli po absolvování školy být schopni se přizpůsobit novým podmínkám v zaměstnání, přijmout nové trendy. V zaměstnání by jim mělo být poskytnuto další vzdělávání, díky kterému dochází k rozvoji nových dovedností a získávání nových znalostí. Tímto způsobem je propojen trh práce a vzdělávání člověka. Požadavky a potřeby trhu práce se neustále mění a školský systém musí na tyto změny efektivně reagovat.

---

³ Česká republika dosáhla stavu plné zaměstnanosti. Trh práce je přehřátý. *Kurzycz* [online]. c2000-2019 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <https://www.kurzycz.cz/zpravy/448241-ceska-republika-dosahla-stavu-plne-zamestnanosti-trh-prace-je-prehraty//>

⁴ Vzdělávání a trh práce. *Národní ústav pro vzdělávání* [online]. c2011-2019 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/cinnosti/analyzy-trhu-prace-rozvoj-kvalifikaci-dalsiho-vzdelavani/vzdelavani-a-trh-prace-1?lang=1>

Otázkou a hlavním cílem práce je tedy zjistit a vyhodnotit připravenost studentů PdF UP na trh práce z hlediska jejich vlastního názoru na vzdělávání v této instituci. Potřeby trhu práce je možné zjistit dotazováním samotných zaměstnavatelů nebo prostřednictvím informací z úřadů práce, dotazováním personálních agentur apod. Potřeby a požadavky zaměstnavatelů jsou pak významné z hlediska úspěšného přechodu absolventů ze škol na trh práce.

1.1.3 Lidský kapitál na trhu práce

Lidský kapitál je ekonomický termín, kterým se označují znalosti a schopnosti pracovníka. Má svůj specifický charakter – je vázán na svého nositele, člověka. Člověk jej získává ve vzdělávacím procesu, který zahrnuje nabývání znalostí a rozvíjení schopností vzděláváním na všech stupních škol. Také zahrnuje poznatky a zkušenosti získané dalším školením a praxí při práci. Lidský kapitál je vzděláváním a zdokonalováním utvářen na základech přirozeného nadání a talentu. Je rozvíjen osobními vlastnostmi, jako jsou např. cílevědomost, vytrvalost, ctižádostivost, schopnost komunikace. Dotváří jej i způsob chování, oblékání, ale i vzhled jeho nositele. Když se člověk rozhoduje o investici do vzdělávání, do rozvoje svých schopností a vědomostí, zvažuje své budoucí výnosy a užitky. Ty zahrnují zejména budoucí zvýšení výdělků, které získá člověk nabízením kvalifikovanější služby práce. Lepší vzdělávání je cestou k lepšímu pracovnímu místu s vyšším příjmem.

Dalšími aspekty lidského kapitálu jsou aspekt sociální a kulturní. Investice do vzdělávání jsou zároveň investicemi do společenské pozice. Vzdělání přináší spolu s lepším pracovním místem a vyšším příjmem i nové společenské vztahy. Lepší pracovní místo bývá obvykle spjato s vyšší společenskou prestiží. Odpovídá jí i určitý životní styl. Vzdělávání zlepšuje kvalitu lidského života, přispívá k životnímu úspěchu. Je ale na každém člověku, jak s vlastním vzděláním naloží. Kulturním aspektem se rozumí určitý osvojený standard chování a jednání, oblékání i vyjadřování vzdělaných lidí. Ti si tak vytvářejí vztahy a kulturní prostředí, v němž žijí oni, jejich děti, nejbližší a přátelé. Užitek z těchto výnosů, jejichž hodnotu nelze lehce vyjádřit penězi, má člověk sám, jeho rodina a nakonec i celá společnost.⁵

K tomu, aby občan mohl vykonávat práci, potřebuje kvalifikaci, která se získává vzděláním, výchovou a praxí. Kvalifikací se rozumí odborné znalosti, praktické dovednosti a morální vlastnosti. Vysokoškolský diplom sám o sobě budoucímu zaměstnavateli

---

⁵ BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakl., 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství), s. 32-34. ISBN 9788086429168.

signalizuje, že jeho držitel bude mít pravděpodobně vyšší schopnosti, protože ho obvykle získávají schopní lidé. To vypovídá nejenom o úrovni znalostí a vědomostí, ale také o schopnosti myšlení a komunikace, o adaptabilitě a ochotě učit se, o spolehlivosti a motivaci. Právě tyto schopnosti a dovednosti museli nositelé diplomů při studiu prokázat a dá se tedy očekávat, že si je přinesli i do pracovního procesu.⁶

1.1.4 Vzdělání jako jeden z aspektů kvalifikace člověka

Vzdělání/vzdělávání je základní pojem pedagogické teorie a praxe. V české pedagogické terminologii se nesprávně zaměňují výrazy „vzdělání“ a „vzdělávání“. V osobnostním pojetí se vzdělání chápe jako součást socializace jedince. Prostřednictvím vzdělávacích procesů se tak formuje kognitivní složka vybavenosti osobnosti, kterou je právě vzdělání. Jsou to např. osvojené vědomosti, dovednosti, postoje, hodnoty, normy. Pokud vzdělání budeme vnímat ze stránky obsahového pojetí, pak je to systém informací a činností, které jsou plánovány v kurikulu různých škol a vyučovacích předmětů a realizovány ve výuce. Vzdělání je také společensky organizovaná činnost zabezpečována institucí školství. Proto se toto pojetí chápe jako institucionální. V našich kulturních podmínkách je vzdělání zpravidla považováno za tzv. veřejný statek, jenž poskytuje stát a je za něj zodpovědný. Dalším pojetím vzdělání je pojetí socioekonomické. Vzdělání je jedna z kategorií, které charakterizují společnost. Tato vlastnost populace je determinována sociálními faktory a ekonomickými faktory. Sociálním faktorem je např. sociální původ a ekonomickým faktorem mohou být náklady na vzdělání. Vzdělání je také proces, jímž se realizují stavy jedince a společnosti.⁷

Kvalifikací se rozumí způsobilost pro vykonávání určitého povolání nebo pro sjednaný druh pracovní činnosti. Získání kvalifikace vymezují právní předpisy. Na základě formálního vzdělávání, zaučení, zaškolením či rekvalifikací dochází k získávání kvalifikace. Člověk může získat kvalifikaci také na základě vlastní zkušenosti, nabýváním poznatků při pracovních činnostech či vlastním sebevzděláváním. Kvalifikace je vytvářena vždy prostřednictvím některého typu edukace, proto má tento pojem významné pedagogické aspekty týkající se zejména odborného školství a odborného vzdělávání.⁸

---

⁶ BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakl., 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství), s. 39. ISBN 9788086429168.

⁷ PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 292. ISBN 80-7178-772-8.

⁸ PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 110-111. ISBN 80-7178-772-8.

K tomu, aby se člověk mohl uplatnit jako pracovní síla na trhu práce, potřebuje určitou kvalifikaci. V ČR je vzdělávací systém upravován Zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a také Zákonem o vysokých školách č. 111/1998 Sb. Tyto zákony tvoří logický sled předpisů, kterými se řídí vzdělávání v daném státě. To má ale také za úkol do značné míry vzdělávací politika. Vzdělávací politika ovlivňuje vzdělávání v dané oblasti.

1.1.5 Získávání informací o nabídkách práce

V dnešní době novodobých technologií jdou vpřed internetové portály, které shromažďují nabídky práce. Mezi ně patří portál úřadu práce, nabídka se eviduje na portálu Ministerstva práce a sociálních věcí. Další možností, jak získat informace o nabídkách práce, je osobní návštěva úřadu práce, kde se nezaměstnaný člověk může zaregistrovat. Jeden ze způsobů, kde najít také nabídky prací je vyhledání inzerce v tiskovinách, tj. novinách, časopisech, letácích apod. Hojně využívané jsou pracovní agentury, které spolupracují se zaměstnavateli a hledají po ně vhodné pracovníky. Existují i webové stránky, které se věnují přímo nabídce a poptávce práce ve vzdělávání.

Jedním z portálů, který nabízí volné pracovní pozice v pedagogickém směru, je např. www.edujob.cz. Portál je schopen vyhledat volná pracovní místa v různých oblastech vzdělávání a v různých městech v České republice. Speciální sekce je zde věnována vypsáním konkurzům na pozici ředitele školy. Tento web je určen pro všechny, kteří chtějí působit v oblasti vzdělávání.⁹ Z iniciativy Krajského úřadu Zlínského kraje a Střediska služeb školám Zlínského kraje vznikl portál www.zkola.cz. Jedná se o informační a vzdělávací portál školství Zlínského kraje, který je určen pedagogům, žákům, studentům i jejich rodičům. Portál je otevřen všem zájemcům o dění ve školství Zlínského kraje. Jsou zde dostupná volná pracovní místa ve školství se zaměřením na Zlínský kraj.¹⁰

---

⁹ *EDUJOB - práce ve vzdělávání* [online]. [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://www.edujob.cz/>

¹⁰ *Zkola - informační a vzdělávací portál Zlínského kraje* [online]. c2003-2019 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://zkola.cz/>

1.2 Učitelská profese a její charakteristika

Pro pochopení samotné profese učitele je zde uvedena definice pedagogiky jako vědy. Podle pedagogického slovníku je pedagogika „*věda a výzkum zabývající se vzděláváním a výchovou v nejrůznějších sférách života společnosti.*“¹¹ Tato věda není spojena jen se vzděláváním ve školských institucích, vzděláváním dětí a mládeže, ale nachází se i v ostatní sféře společnosti. Pedagogika zahrnuje mnoho disciplín. Například obecná pedagogika, didaktika, speciální pedagogika, pedagogická psychologie, pedagogika volného času, pedagogická diagnostika. Učitel je v pedagogice chápán jako edukátor, tedy ten, kdo vyučuje.

Samotná činnost učitele může být chápána jako zaměstnání. V tomto případě pedagog pak k žákům přistupuje jen takovými způsoby, které vyplývají z daných norem a směrnic. Role učitele je zde zejména kontrolní, kdy učitel kontroluje, co by mělo být vykonáno. Dochází jen k plnění zaměstnaneckých povinností. Odlišným typem přístupu k povolání učitele je přístup k učitelství jako k poslání. Poslání má vyšší hodnotu než povolání. Poslání vyžaduje tři nejdůležitější odpovědnosti – odpovědnost vůči dětem, jejich rodičům a odpovědnost vlastnímu svědomí. Poslání více poukazuje na učitelovu osobnost a její moralitu.

K požadavkům na charakterové vlastnosti ovlivňující úspěšnost učitele patří láska k dětem, spravedlnost a objektivnost v jednání s dětmi, pravdivost a otevřenost, pozitivní vnímání světa, smysl pro humor atd. Další složkou je sociální a kulturní statut učitele jako nositele vzdělanosti a kultury. Pokud učitel vnímá svou profesi jako poslání, dochází k otevření existenciální a mravní dimenze v přístupu k tomuto povolání. Učitel cítí výzvu k výkonu takové pedagogické práce, která dává jeho životu smysl. Svě naplnění nachází právě v této práci, které podřizuje svůj život. Tito učitelé jsou motivováni pracovat nad rámec svých povinností. Jsou k dispozici svým žákům a studentům. Kromě poskytování vědomostí a dovedností o ně také pečují. „*Poslání se dotýká vaší duše.*“¹²

Učitelství je může být vnímáno i jako pomáhající profese. V tomto smyslu má učitel podporovat mladé lidi v rozvoji kompetencí, které potřebují pro seberealizaci osobního a profesního života. V případě, že nastane komplexní interakce mezi učitelem a žákem, kdy učitel podporuje rozvoj jedince i společnosti, můžeme říci, že je i výuka pomáhající profesí.

---

¹¹ PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 160. ISBN 80-7178-772-8.

¹² GÖBELOVÁ, Taťána. *Profesní hodnoty a etické principy v práci učitele*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2015, s. 7-8. ISBN 978-80-7464-808-3.

Lidé s pomáhající profesí bezprostředně pracují s lidmi, avšak více než rutinní prací je tato činnost službou či posláním. Součástí práce v pomáhající profesi je vysoké osobní nasazení a uvědomění, že se smysl práce a vykonávaná práce identifikují.

„Mezi základní hodnoty pomáhajících profesí patří respektování důstojnosti, právo na sebeurčení, kvalitní a pečující prostředí, sociální spravedlnost. Pro pomáhající profesi učitele je charakteristická osobní a individualizovaná podpora žáka/studenta, kvalita prostředí i podpora vlastního profesního růstu. Jednat v rozměru pomáhající profese učitele znamená jednat objektivně, spravedlivě, odpovědně, s vědomím služby, se schopností odhalovat pravdu a rozlišovat dobro a zlo – mnohdy odvážně a s osobním nasazením.“¹³ Tyto hodnoty výrazně ovlivňují práci učitele. Pokud učitel vnímá důležité hodnoty své profese, pak dokáže smysluplně vzdělávat ostatní.

1.2.1 Profesionální dráha učitele

Povolání pedagoga zahrnuje několik vývojových etap. Obecně je souzeno, že čím vyšší je etapa profesní dráhy učitele, tím je učitelova práce kvalitnější. Není to však jednoznačně prokázáno. Jednotlivé etapy se dají pojmenovat jako volba učitelství, profesní start, profesní adaptace, profesní stabilizace a profesní vyhasínání. K těmto etapám patří také profesní kontinuita a profesní migrace ve vývoji učitelství. Profesionální kontinuita znamená setrvání v průběhu života u svého povolání a profesní migrace značí přechod od své profese k jiným povoláním.

Studenti učitelství a volba učitelství: v českém prostředí je známo, že zájem o studium učitelství je trvale vysoký. Pedagogické fakulty mají několikanásobný počet uchazečů, než mohou přijmout. Uchazeče můžeme rozdělit na ty, kteří opravdu chtějí studovat učitelství, a na ty, kteří si tento obor vyberou až jako náhradní řešení – druhou či další možnost svého studia. Nejvýraznějším znakem uchazečů o učitelství je vysoká převaha žen. Sociální profil studentů učitelství se vyznačuje tím, že tito studenti pocházejí z rodin nižší střední třídy nebo z rodin, kde jeden či oba rodiče jsou učitelé. Lze předpokládat, že zájem studentů učitelství o práci ve školství se mění v průběhu studia.¹⁴ Motivace k volbě této profese se u různých skupin studentů liší. Jsou zaznamenány rozdíly v pohlaví, věku, odborného zaměření, rodinného stavu, příslušnosti k minoritám a různým socioekonomickým skupinám. Rozdíly jsou také v různých zemích. Studenti jsou při nástupu na pedagogickou

¹³ GÖBELOVÁ, Taťána. *Profesionální hodnoty a etické principy v práci učitele*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2015, s. 9-10. ISBN 978-80-7464-808-3.

¹⁴ PRŮCHA, Jan. *Učitel: současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002, s.23-24. ISBN 9788071786214.

fakultu často motivování spíše zájmem o předmět a probace než o pedagogickou práci. To ale však neplatí u studentů učitelství pro první stupeň. U nich je motivace k pedagogické práci vysoká.¹⁵

Začínající učitel a adaptace na povolání: první rok učitelovy práce ve škole je považován za rozhodující období pro utváření jeho profesních dovedností a pro adaptaci na úkoly a podmínky, v nichž vykonává své povolání. Zde se projevuje šok z reality (profesní náraz) u začínajících učitelů, kteří zjišťují, že nejsou náležitě připraveni na všechno, co se od nich očekává. Jde zejména o nástupní podmínky, které nemusí být vždy příznivé. Začínající učitelé jsou zklamáni nízkým materiálním vybavením školy, nesystematickou pomocí ze strany vedení školy či např. přiřazení jiného předmětu oproti pedagogově a probaci. Při zahájení své profese také učitelé vnímají kulturu školy, její sociální klima, sdílené hodnotové orientace v učitelském sboru nebo postoj ředitele školy. Za největší obtíže začínajících učitelů jsou pokládány práce s neprospívajícími žáky, udržení kázně při vyučování a udržení pozornosti žáků, diagnostika osobnosti žáka, motivace žáka, jednání s rodiči žáků. Ovšem tyto obtíže pociťují i zkušenější pedagogové. Začínajícímu učiteli by mělo vedení školy přiřadit tzv. uvádějícího učitele. Ten má za úkol pomáhat právě při profesním startu alespoň jeden rok. Tato práce spočívá v pomoci, poskytnutí rad a uvádění do praxe a zvyklostí školy. Vzájemné hospitace, konzultace různých témat, neformální rozhovory či společná organizace akcí školy rozvíjí nové zkušenosti začínajícího učitele.

Učitelé experti: zkušeným profesionálem se učitel stává asi po pěti a více letech výkonu povolání. V této fázi učitelé ovlivňují charakter edukačního procesu ve školním prostředí, působí nejen na žáky, ale i jako vzor pro začínající učitele. Učitel se stává expertem díky svým zkušenostem a vzdělání. U učitelů expertů se předpokládá, že nepotřebují pomoc a že se budou dál vzdělávat odborně i pedagogicky. Zde stojí za to zmínit také feminizaci učitelských sborů. Ta je v českých školách neúměrně vysoká. Podíl žen v učitelské profesi výrazně a dlouhodobě převyšuje podíl mužů.

Vyhasínající učitel: v různých literaturách se uvádí, že v závěrečné fázi profesní dráhy učitele přijde tzv. syndrom vyhasínání či vyhoření (burnout syndrom). Profesionální učitel v tomto stavu ztrácí zájem o svou práci, provádí ji jen rutinně, bez nadšení. Výkon profese jej unavuje až vyčerpává. U učitelů je to způsobeno zejména únavou z vyučování, obavami ze

---

¹⁵ ZELINKOVÁ, Anna. *Motivace studentů pedagogických fakult k volbě učitelské profese*. Aula: revue pro vysokoškolskou a vědní politiku. Praha: Centrum pro studium vysokého školství, 2014, 3-24, s. 7. ISSN 2533-4433.

styku s rodiči, zklamáním z vlastní profesionální úspěšnosti, nezájmem o další sebevzdělávání.¹⁶ Negativní jevy, jako jsou např. stereotypy, přílišné konzervativní postoje, rezignace či zdravotní potíže, vedou ke změně pracovního postoje učitele. Učitel ztratí zájem o práci, je vyčerpán fyzicky i psychicky.

Uvedené etapy profesní dráhy učitele zastupují jednotlivé stupně vývoje pedagogického povolání. Tyto etapy mají logickou návaznost. Je ovšem možné, že i ze začínajícího učitele se může stát rovnou vyhasínající učitel. Obecně platí, že čím vyšší je etapa profesní dráhy učitele, tím je jeho práce kvalitnější. Není to však jednoznačně prokázáno.

1.2.2 Osobnost učitele

Osobnost učitele nese velký význam v procesu výchovy a vzdělávání. S tématem osobnosti učitele souvisí zkoumání kvalit osobnostních rysů, povahových a charakterových vlastností. Dále jsou stanovovány různé typologie učitelských osobností, které zdůvodňují práci a výsledky učitele. Učitelé jsou posuzováni z hlediska míry profesních kompetencí. Aktuální výzkumy také dokládají, že neexistuje univerzální definice dobrého či efektivního učitele. Zvláštnosti osobnosti a charakteru učitele nemusí mít přímý dopad na efektivitu výuky a nemají přímý dopad na výsledky žáků. Délka učitelské praxe a zkušenost nezaručuje dobré výsledky. Nezáleží tolik na tom, jaké vlastnosti učitel má, ale spíše na tom, co učitel dělá a jak.¹⁷

Typologií učitele se označuje profesní kategorizace osobnosti z hlediska charakteristických znaků osobnosti učitele. Nemůžeme jednoznačně určit, ke kterému typu učitel patří, ale spíše ke kterému typu se přiklání svou osobností. Mezi nejznámější typologie patří typologie podle Döringa, který rozděluje učitele do kategorií náboženský typ, estetický typ, sociální typ, teoretický typ, ekonomický typ a politický typ. Caselmannova typologie dělí učitele na logotropy a paidotropy dle vztahů učitele k žákům, žáka k učiteli a mezi žáky ve výuce. Pak vyvozuje typy autoritativní a sociální. Autoritativní typ učitele má potřebu vše řídit, chybí mu smysl pro humor, spravedlnost. Sociální typ učitele vede žáky k samostatnosti, zodpovědnosti a působí na žáky radou. Podle vztahu učitele k žákům se liší demokratický, autokratický a liberální typ učitele. Pedagogické postupy také vyjadřují svoji typologii učitele, a to konkrétně vědecko-systematický typ, umělecký typ a praktický typ. Nedílnou součástí

---

¹⁶ PRŮCHA, Jan. *Učitel: současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002, s.24-28. ISBN 9788071786214.

¹⁷ PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2002, s. 191. ISBN 80-7178-631-4.

typologie osobnosti je Hippokratova typologie podle temperamentu – sangvinik, choleric, flegmatik, melancholik.¹⁸

Pro výkon učitelé profese jsou žádoucí určité osobností rysy. Mezi tyto rysy patří: čestnost a zásadovost (zásadový morální přístup ve vztahu k práci, ukázněnosti, pevné vůle, odpovědnosti), tvořivost, spravedlivost a objektivita, trpělivost a sebeovládání, smysl pro nová řešení, životní optimismus a kladný vztah k lidem, smysl pro humor, bezprostřednost a originalita. Dalšími rysy jsou dobré komunikační schopnosti a dovednosti, taktnost, zvědavost, potřeba tázat se, zkoumat a ověřovat, nespokojování se s jednoduchými odpověďmi, schopnost formulovat vlastní kritický názor, potřeba sdílení a podpory jiných, schopnost chovat se partnersky, potřeba kontaktu a komparace s dalšími učiteli. Dále pozitivní charakterové vlastnosti jako zodpovědnost, důslednost, kolegiální chování, respekt ke spolupracovníkům, citlivost, empatie, serióznost a opravdovost, otevřenost, organizační schopnosti a sklon k organizační činnosti, aktivita a činorodost.

Existuje několik způsobů, jak může učitel přistupovat k učitelé práci. Obecně se doporučuje pedagogický optimismus, kdy učitel věří v účinnost pedagogického působení, ve vlastní práci, v žákovy síly a jeho kladné vlastnosti. Dále pak je to pedagogický takt, při němž učitel respektuje žáka, chová se s úctou a uznáním, má schopnost sebeovládání a dovednost vyslovit nepříjemné věci konkrétním a taktním způsobem. Pedagogický klid také patří mezi další způsoby přístupu. Souvisí s trpělivostí, neuspěchaností, schopností nenechat se vyvést z míry a reagovat adekvátně. Učitele by měla práce bavit, měl by mít sklon ovlivňovat jiné, neměl by svou práci považovat za zbytečnou. Takto může být vyjádřeno pedagogické zaujetí.

Osobnost učitele je výjimečná, originální, na druhou stranu je i citlivá a hledající. Učitel si během své pedagogické činnosti vytváří vlastní pojetí práce (vytváří postupy, vybírá materiál, používá různé metody a pomůcky). Učitel budoucnosti by měl být manažerského typu. Už Komenský uvedl, jaká je skutečná funkce učitele „*žákům náleží práce, učiteli vedení*“. Učitel také musí být tvořivý a kreativní.¹⁹

1.2.3 Kompetence učitele

Obst uvádí některá zobecnění platná pro vlastnosti učitele ve vzdělávacím procesu. Jedná se především o to, že neexistuje všeobecná definice dobrého či efektivního učitele.

---

¹⁸ Osobnost pedagoga. *Studentům pedagogiky* [online]. c2019 [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://pedagogika.skolni.eu/pedagogika/osobnost-pedagoga/>

¹⁹ Tamtéž.

Učitelé jsou odlišní v osobnostních a profesních charakteristikách. Vliv osobnostních charakteristik učitele na efektivnost edukačních procesů se ale neprokázal. Proto je spíše namístě zabývat se profesními kompetencemi učitele. Profesní kompetence obsahuje komplexní soubor určitých dispozic a dovedností učitele, který je složen z dílčích či speciálních kompetencí. Jde o následující:

- kompetence odborně předmětové,
- kompetence psychodidaktické,
- kompetence komunikativní,
- kompetence organizační a řídicí,
- kompetence diagnostická,
- kompetence poradenská a konzultativní,
- kompetence reflexe své vlastní činnosti.

Tyto kompetence zahrnují dané předpoklady pro pedagogickou práci. Učitel by tedy měl mít vědecké základy daných předmětů, vytvářet příznivé podmínky pro učení a dobré pracovní klima. Ve svém vztahu k dětem i dospělým by měl uplatňovat potřebné komunikativní kompetence. Svou činnost učitel plánuje a projektuje, při své práci navozuje a udržuje řád a systém. Vzhledem k žákovi řídí diagnostický proces, jak žák myslí, cítí, jedná, jaké to má příčiny, jak mu pomoci. Zejména ve vztahu k rodičům využívá své poradenské a konzultativní kompetence. Na základě analýzy vlastní činnosti by měl učitel modifikovat své chování, přístupy a metody.²⁰

1.2.4 Legislativní ukotvení kvalifikace pedagogů

Hlavní činností pedagoga je vzdělávat. Mezi další činnosti patří výchova, udržování dobrého klimatu třídy, motivace žáků, rozvoj dovedností, znalostí a schopností. Od učitelů se očekává každodenní stoprocentní připravenost a nasazení.

V profesi učitelů se kvalifikace vytváří ze dvou zdrojů. Jedná se o formální vzdělávání (počáteční, přípravné) a vzdělávání získané praktickými zkušenosti získané při výkonu povolání. Pro učitelskou profesi je také charakteristická pedagogická způsobilost, která se do

---

²⁰ OBST, Otto. *Obecná didaktika*. 2. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017, s. 156-157. ISBN 978-80-244-5141-1.

jisté míry překrývá s pojmem pedagogická kvalifikace. Pedagogická způsobilost má oproti kvalifikaci širší obsah i závažnost.²¹

Dle zákona o pedagogických pracovnících je pedagogickým pracovníkem ten, kdo vykonává přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálněpedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného. Tímto uskutečňuje výchovu a vzdělávání. Rozdělení pedagogických pracovníků, kteří vykonávají přímou pedagogickou činnost je následující:

- učitel,
- pedagog v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- vychovatel,
- speciální pedagog,
- psycholog,
- pedagog volného času,
- asistent pedagoga,
- trenér,
- metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně,
- vedoucí pedagogický pracovník.

Tento zákon dále upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka. „*Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo splňuje tyto předpoklady:*

- *je plně způsobilý k právním úkonům,*
- *má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává,*
- *je bezúhonný,*
- *je zdravotně způsobilý,*
- *prokázal znalost českého jazyka, není-li dále stanoveno jinak.*“²²

V legislativní normě závazné pro pedagogy je uvedeno získávání odborné kvalifikace pedagogických pracovníků. Pro příklad byl vybrán ze Zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících §8 Učitel druhého stupně základní školy. Ten získává

---

²¹ PRŮCHA, Jan. *Učitel: současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002, s.31. ISBN 9788071786214.

²² Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 2004, ročník 2004, 190/2004, číslo 563. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd s různým zaměřením podle znění tohoto zákona. Dále také ve studijním programu studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu apod.

Zákon o pedagogických pracovnících mimo jiné upravuje pracovní dobu, přímou pedagogickou činnost a dobu trvání pracovního poměru na dobu určitou pedagogického pracovníka. Pedagogičtí pracovníci vykonávají v pracovní době přímou pedagogickou činnost a práce související s přímou pedagogickou činností. Týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti stanoví ředitel školy pedagogickému pracovníkovi na období školního vyučování nebo na pololetí školního vyučování. Na pracovní poměr na dobu určitou pedagogického pracovníka se vztahuje zákoník práce. Doba trvání pracovního poměru na dobu určitou pedagogického pracovníka činí nejméně 12 měsíců a může být opakována nejvýše dvakrát. Mimo to zákon nařizuje pedagogickým pracovníkům povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, udržují a doplňují kvalifikaci. Dále se zákon zabývá kariérním systémem pedagogických pracovníků škol zřizovaných ministerstvem, krajem, obcí a svazkem obcí a zařízení sociálních služeb.²³

---

²³ Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 2004, ročník 2004, 190/2004, číslo 563. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

2 Vzdělávání budoucích učitelů a příprava na povolání

Do slovního spojení vzdělávání učitelů se zpravidla zahrnuje přípravné vzdělávání učitelů a další vzdělávání učitelů. Příprava na učitelskou profesi se rozděluje podle stupňů a typů škol, pro které učitelé získávají aprobaci, resp. pedagogickou způsobilost. V ČR se toto vzdělávání učitelů realizuje výhradně na vysokých školách, ale pro některé funkce pedagogického povolání je možné studovat jen střední pedagogickou školu.²⁴ Vzdělávání učitelů probíhá zejména na pedagogických fakultách. Dalším pojmem související se vzděláváním učitelů je přípravné vzdělávání učitelů, jímž se rozumí příprava budoucích učitelů všech kategorií k získání kvalifikace pro učitelské povolání.

Pedagogická fakulta připravuje zejména učitele a ostatní pedagogické pracovníky různých stupňů a druhů škol, předškolních a školských zařízení. V ČR existuje sedm pedagogických fakult (Praha, České Budějovice, Ústí nad Labem, Brno, Olomouc, Ostrava, Hradec Králové). Hlavní formy studia na pedagogických fakultách jsou: bakalářské, magisterské, doplňující pedagogické, doktorské, dálkové vzdělávání učitelů, vychovatelů atd. Obsahem přípravy je odborné vzdělání v aprobačních předmětech, orientace ve filozofii a sociálních vědách, pedagogické, psychologické disciplíny a praktická příprava v podobě pedagogické praxe, odborných kurzů a exkurzí.²⁵

PdF UP vzdělává budoucí učitele mateřských, základních a středních škol. Nabízí obory, jejichž absolvent může pracovat ve školských i mimoškolských výchovných a vzdělávacích zařízeních. Mimo to vzdělává i studenty z řad zájemců z oblastí státní správy a samosprávy. Pedagogická fakulta od roku 1946 připravuje pedagogické pracovníky na jejich zaměstnání ve vzdělávací sféře. Zabývá se také vědeckou, uměleckou a pedagogickou činností zaměřenou na člověka, jeho výchovu a vzdělávání.

2.1 Vzdělávací politika PdF UP

Vzdělávací soustava se často zužuje pouze na školský systém. Řízení vzdělávací soustavy vychází ze vzdělávací politiky. Tento termín značí „*vědní obor a praktickou činnost, která se zabývá plánováním, legislativou, financováním, budoucím rozvojem a jinými rozhodovacími procedurami v sektoru školství a celého vzdělávacího systému.*“²⁶ Jedná se

---

²⁴ PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 302. ISBN 80-7178-772-8.

²⁵ Tamtéž, s. 155.

²⁶ Tamtéž, s. 295.

o politiku, která zařazuje do svého obsahu principy, přednosti a metody rozhodování, které mají vliv na vzdělávání v dané oblasti. Stanovuje strategické záměry rozvoje vzdělávání a legislativní rámec činností ve vzdělávání.

Mezi účastníky vzdělávací politiky řadíme veřejnost ve dvou úrovních. Do jedné úrovně patří žáci, studenti i dospělí účastníci vzdělávání. Druhá úroveň jsou daňoví poplatníci a zástupci v ústavních a samosprávních oblastech. Dalšími účastníky vzdělávací politiky jsou stát, zaměstnavatelé a zájmové a profesní organizace a sdružení občanů.²⁷ V současné době je nejzávažnějším dokumentem vzdělávací politiky ČR „Národní program rozvoje vzdělávání“, tzv. Bílá kniha.

Mezi dokumenty vzdělávací politiky PdF UP patří „*Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a tvůrčí činnosti Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci na období 2016-2020*“. Tento záměr obsahuje poslání, vize a cíle PdF UP. Dle tohoto dokumentu je posláním PdF UP „*uchovávat a rozvíjet poznání, šířit vzdělanost, pěstovat nezávislé vědecké bádání a uměleckou tvorbu, jakož i pečovat o kulturní a vzdělanostní rozvoj lidské společnosti.*“²⁸ Poslání je také v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů v poskytování vysokoškolského vzdělávání budoucím učitelům a dalším pedagogickým pracovníkům. Dokument vychází mimo jiné i ze záměrů rozvoje českého vysokého školství v republikovém i mezinárodním měřítku, které jsou ukotveny v „*Dlouhodobém záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016-2020*“, také se opírá o dokumenty a materiály Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT).

Mezi vize PdF UP patří vytváření vstřícného, přátelského a otevřeného prostředí pro studenty i zaměstnance. Znalosti a zkušenosti pedagogů předávají studentům vlastní zaměstnanci, ale i pedagogové ze zahraničí či odborníci z praxe. Cílem je také podpora studentů se specifickými potřebami, studentů jinak znevýhodněných, nadaných a studentů ze zahraničí. Pedagogická fakulta také v rámci strategických cílů rozvíjí aktivity v oblasti spolupráce s regionálními i nadregionálními partnery v oblasti školství a vzdělávání. Své vize se snaží PdF UP naplňovat cíli jako je kvalitní studium a vzdělávání, internacionalizace

---

²⁷ Vzdělávací politika. *Andromedia.cz* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/vzdelavaci-politika>

²⁸ SERAFÍN, Čestmír. *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a tvůrčí činnosti Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci na období 2016-2020*. Olomouc, 2015.

studijních programů, kvalitní vědecká a tvůrčí činnost, mezinárodní studijní a pracovní prostředí, implementace a rozvoj nových technologií atd.

V další části je rozpracován jeden konkrétní cíl, který považují ze strany studenta za nejdůležitější. Tímto cílem je kvalitní studium a vzdělávání poskytované fakultou. PdF UP se v oblasti studia a vzdělávání snaží reagovat na potřeby společnosti a trhu práce nabídkou nových i inovovaných studijních programů a oborů, ale také tradičními studijními programy a programy celoživotního vzdělávání. V důsledku legislativních úprav je kladen důraz na zvyšování kvality vzdělávání, implementaci a průběžnou inovaci oborových standardů. Ve vzdělávacích programech a programech celoživotního vzdělávání bude podporovat pedagogická fakulta využívání moderních výukových metod, kde se budou využívat informační a komunikační technologie. Poradenské služby zajistí vzdělávání pro všechny skupiny bez omezení. Mezi konkrétní opatření patří vytváření efektivních nástrojů pro označení aktuálních potřeb společnosti a trhu práce. Jedná se o identifikaci potřeb samostatných škol a školských zařízení, které se považují za budoucí zaměstnavatele absolventů PdF UP. Dalším důležitým opatřením je implementace letních škol a workshopů na aktuální témata do studijních plánů. Tímto krokem je sledováno přizpůsobení studijních programů a studijních oborů na aktuální potřeby zaměstnavatelů. V rámci zvyšování kvality studia a vzdělávání zavedla pedagogická fakulta evaluaci studijních disciplín a vyučujících ze strany studentů. Dále se fakulta zaměřuje na opatření k odstranění bariéry v přístupu studentů z ekonomicky a sociálně znevýhodněného prostředí ke vzdělávání, také pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. Fakulta rozvíjí poradenské a podpůrné služby pro studenty, podporuje studenty na praxích a studijních i pracovních stážích v zahraničí. Vytváří programy a kurzy celoživotního vzdělávání na základě vzdělávacích potřeb regionu i v oblasti školství. Pro každé konkrétní opatření stanovila fakulta také ukazatele, na jejichž základě bude hodnotit splněná očekávání.²⁹

2.2 Teoretická příprava budoucích učitelů na PdF UP

České vysoké školy poskytují programy, kterým byla udělena akreditace. Součástí studijního programu je členění na studijní obory. Studijní obory jsou pak charakterizovány svými předměty. PdF UP nabízí uchazečům o studium možnost studovat ve třech typech studijních programů. Jedná se o programy bakalářský, magisterský a doktorský ve dvou

---

²⁹ SERAFÍN, Čestmír. *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a tvůrčí činnosti Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci na období 2016-2020*. Olomouc, 2015.

studijních formách – prezenční a kombinované formě studia. Tyto programy jsou specifikovány pro uchazeče s různým dosaženým vzděláním. Bakalářský studijní program a magisterský studijní program je určen středoškolským absolventům s úspěšnou maturitní zkouškou.

Uchazeč si v rámci bakalářského studijního programu může vybrat jednooborové či dvouoborové studium s běžnou délkou studia tři roky. Toto studium je zpravidla ukončeno závěrečnou bakalářskou zkouškou. Součástí zkoušky je i obhajoba bakalářské práce. Absolvent bakalářského studia získá přiznaný akademický titul „bakalář“ (ve zkratce Bc.), vydává se mu diplom a osvědčení o bakalářské zkoušce. Studentům bakalářského studijního programu *Specializace v pedagogice* je umožněno po přijímacím řízení pokračovat v navazujícím magisterském programu. Magisterský studijní program má délku trvání dva nebo tři roky. Po ukončení navazujícího magisterského studia získá absolvent úplnou vysokoškolskou učitelskou kvalifikaci potřebnou k vykonávání pedagogické činnosti.

Fakulta také nabízí magisterský studijní program, ve kterém je možné také studovat jednooborové nebo dvouoborové studium. Standardní délka studia je zde čtyři, pět nebo šest let. Magisterské studium je stejně jako navazující magisterské studium ukončeno státní závěrečnou zkouškou. V tomto případě student obhajuje diplomovou práci. Absolvent získá diplom a dodatek k diplomu a je mu přiznán akademický titul „magistr“ (ve zkratce Mgr.).

Ve všech studijních programech (bakalářský, magisterský, doktorský) se uplatňuje kreditový systém ECTS. Kredit je bodové hodnocení předmětu či kurzu, které je předepsáno při studiu na vysoké škole používající kreditový systém. Kreditový systém je systém výuky, zkoušení a hodnocení studentů, který se využívá především na vysokých školách.³⁰ Za splnění určitých složek studia získá student přidělený počet kreditů. Tento systém má různé varianty. Umožňuje např. zrychlit či zvolnit tempo studia, možnost zvolit si alespoň z části předměty podle svého zájmu a zvažovaného zaměření a samostatně si rozhodnout o pořadí předmětů a zkoušek.

Kromě studia předmětů v daném oboru mohou studenti PdF UP navštěvovat také odborné semináře, které jsou určeny zejména studentům učitelských studijních oborů. Semináře nabízí několik fakult a jsou poskytovány zdarma. Jednotliví studenti se mohou účastnit jakéhokoliv počtu seminářů dle vlastního zájmu. Na závěr obdrží účastníci

---

³⁰ PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 108. ISBN 80-7178-772-8.

certifikáty. Tyto semináře vedou lektori z vybraných fakult. Jedná se např. o semináře Chyba jako příležitost k učení, Poruchy autistického spektra, Inkluzivní jazykové vzdělávání, Jak motivovat k výuce německého jazyka, Základy kritického myšlení atd.³¹

2.3 Pedagogické praxe studentů PdF UP

Pedagogická praxe je nedílnou součástí přípravy učitelů na pedagogických fakultách. Hlavním cílem pedagogické praxe je spojení teorie a praxe vysokoškolské přípravy učitele. Budoucí učitel získá určité zkušenosti z reálných podmínek školy, ve které praxi vykonává. Pro praktikanta je důležité vnímat prostředí školy při zacvičování v činnostech učitelské profese. Většinou se pedagogické praxe uskutečňují na fakultních školách. Tyto školy mají s pedagogickými fakultami uzavřené smlouvy o spolupráci. Mateřské, základní nebo střední školy fakultního typu poskytují studentům učitelských oborů možnost účastnit se pedagogické praxe a osvojit si tak dovednosti učitelského povolání. Praxe se mohou uskutečňovat různými formami: náslechy, samostatné výstupy, jejich rozbory, mimořádní a mimoškolní práce, aktivní účast na akcích školy atd.³²

Na PdF UP zajišťuje praxi studentů Středisko pedagogických a odborných praxí (dále jen SPOP). Jeho hlavní činností je organizační zajištění pedagogických a odborných praxí, které jsou zahrnuty ve studijních programech PdF UP. SPOP se také stará o optimální koordinaci průběhu praxí. Středisko bylo schváleno Akademickým senátem v roce 2006.³³ Praxe jsou na PdF UP rozděleny podle studijních programů. Jedná se o tři skupiny. První skupina je učitelství pro 1. stupeň ZŠ, učitelství MŠ a předškolní pedagogika, druhá jsou speciálně pedagogické obory, třetí je pro studenty učitelství pro 2. stupeň ZŠ, SŠ a ZUŠ.

Vzhledem k cílové skupině dotazovaného vzorku respondentů (studium učitelství, 2. ročník navazujícího magisterského studia), zde představím několik otázek týkajících se praxe pro studenty učitelství pro 2. stupeň ZŠ, SŠ a ZUŠ. Tito studenti během svého studia musí absolvovat několik praxí. Je to dáno studijním programem daného oboru, který studují. V současné době existují dva druhy praxí. V bakalářském studiu ve třetím ročníku plní studenti úkoly zadané pro „*Praxi v edukačním procesu*“. V 1. a 2. ročníku navazujícího magisterského studia je ve studijním programu zařazena „*Souvislá pedagogická praxe*“.

---

³¹ Odborné semináře. *Pedagogická fakulta* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-14]. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/odborne-seminare-2018/>

³² PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 64, 156. ISBN 80-7178-772-8.

³³ Činnost střediska pedagogických a odborných praxí. *Pedagogická fakulta* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-14]. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/praxe/>

Student vykonává praxi na vybrané škole v souvislém bloku. V prvním ročníku je tato praxe třítydenní, ve druhém ročníku čtyřtydenní. Ve školském zařízení probíhá tato praxe pod vedením cvičného učitele.

2.3.1 Praxe v edukačním procesu

Studenti bakalářského programu Specializace v pedagogice se setkají s první praxí během „*Praxe v edukačním procesu*“. Praxe je průběžná. Tento typ praxe probíhá ve 3. ročníku studia během zimního semestru. Student navštěvuje jedenkrát v týdnu vybranou školu a plní úkoly zadané v metodických pokynech pro praxi. Na této praxi by měl nahlédnout do konkrétního klimatu školy, práce učitele a do fungování školy jako organizačního celku. Ověří si zde teoretické vědomosti získané dosavadním studiem, individuálně se angažuje na práci školy. Během praxe je důležité vnímání, hodnocení a přijetí učitelských vzorů a výcvik sebereflexe pro budoucí povolání. Student si vytvoří představu o práci učitele, jeho pozici a roli při výchově a vzdělávání.

V úvodu praxe je studentovi vedením školy přidělen uvádějící učitel, se kterým student spolupracuje. Úkolem studenta na Praxi v edukačním procesu je seznámit se s historií školy, zjistit současnou situaci školy, poznat organizační strukturu školy. Student by měl také prostudovat právní normy a pedagogické dokumenty vztahující se k práci školy. Během hospitací by se měl zaměřit na posouzení klimatu třídy, seznámit se s úkoly a povinnostmi učitelů, které vyplývají z organizace školy, z jejího programu a školního řádu. Během praxe student zjišťuje formy spolupráce školy s rodiči a jak škola zabezpečuje mimoškolní činnost žáků a prozkoumá vybavenost školy. Výstupem z této praxe je portfolio, kde student zpracuje výsledky svých činností a předloží jako podklad pro hodnocení předmětu.³⁴

2.3.2 Souvislá pedagogická praxe

První souvislá pedagogická praxe probíhá v letním semestru prvního ročníku navazujícího magisterského studia v délce tří týdnů. Rozdělení studentů do škol organizuje SPOP. Studenti většinou vykonávají praxi v Olomouckém regionu. Praxe se vykonává na fakultních nebo vybraných základních či středních školách, především v předmětech studentovy aprobace, podle zaměření studijního oboru na 2. stupni ZŠ, na nižším stupni gymnázia nebo na některém typu středních škol. Tyto školy vyhovují požadavkům fakulty na odbornost a didaktickou erudovanost cvičných učitelů, kteří jsou praktikujícím studentům

---

³⁴ MUSILOVÁ, Marcela a Libuše PODLAHOVÁ. *Praxe v edukačním procesu: Metodika pro studenty*. Olomouc, 2008.

přidělení. Mezi další požadavky patří kvalifikovaní zaměstnanci, technické vybavení a celková úroveň výchovně vzdělávacího procesu. Předpokládá se ochota vedení školy i učitelského sboru podílet se na praktické přípravě budoucích pedagogů.

Studentům je přidělen cvičný učitel, který by měl mít alespoň tříletou praxi na škole a je aprobovaný pro obor, v němž vede praxi studenta. Škola, kam student přichází na praxi, musí být schopna zajistit základní podmínky pro vykonání praxe. Do těchto podmínek se řadí požadovaný počet hodin hospitací a dostatečný počet výstupů. Dále by měl cvičný učitel umožnit studentovi uplatnit vlastní přístup ve výuce a používání audiovizuální techniky. V rámci studentovy pozice praktikanta na škole by mu mělo být umožněno využití internetu, učitelské knihovny a zajištěno pracovní místo ve sborovně nebo kabinetu.

Praxe umožňuje studentům poznat chod školy a její charakter a také pochopit specifické zaměření předmětů své aprobační. Praktikant by měl být seznámen s dokumentací třídy i školy samotné. Na praxi si osvojí základní dovednosti učitele, je veden k tomu, aby pochopil základy pedagogické komunikace a orientovat se v organizaci práce školy a v jejím provozu. Pro studenta je důležité v období praxe si vytvářet ucelenou představu o svém budoucím povolání učitele. Při realizaci náslechlů a výstupů praktikant rozvíjí odborné znalosti a didaktické dovednosti potřebné pro budoucí profesi učitele. Je důležité výuku konstruovat podle jasných a srozumitelných cílů, při výstupech si osvojit techniky mluveného projevu a formulaci kladených otázek. Budoucí pedagog se na praxi naučí zvládat kázeň ve třídě a udržovat pozornost žáků. Také se naučí kriticky hodnotit svou práci a objektivně hodnotit práci žáků. Dále získá zkušenosti s organizací výuky, přípravou a realizací vyučovací hodiny. Souvislá pedagogická praxe vede studenty pedagogické fakulty k tvořivému a kritickému přístupu při vlastním pedagogickém působení na dané škole.

Student dodržuje činnosti a povinnosti, které určuje *Metodická příručka pro studenty*. Mezi tyto činnosti a povinnosti patří např. dohodnout se s cvičným učitelem na harmonogramu náslechlů a výstupů, seznámit se formou náslechlů se třídami, kde bude student vyučovat, pohovorem, případně prostudováním dokumentace žáků si ujasnit jejich osobní problémy, zdravotní stav apod., podílet se na činnostech školy, vykonávat dozor o přestávkách, zapojovat se do projektů a organizace soutěží. Výstupem z této praxe je

portfolio, které zahrnuje charakteristiku školy, zápisy z náslechlů, přípravy na výstupy, statistiku metod a vlastní hodnocení praxí a zpracování případové studie.³⁵

Druhá souvislá pedagogická praxe probíhá ve 2. ročníku navazujícího magisterského studia v zimním semestru v délce čtyř týdnů. Ve většině případů už si studenti volí sami základní či střední školu, na které budou praxi vykonávat. Cíle, činnosti a povinnosti studenta jsou stejné jako u vykonávání první souvislé pedagogické praxe. Rozdíl je v délce jejího konání a počtu náslechlů a výstupů praktikanta během praxe. Výstupem z praxe je opět portfolio předkládané k ukončení předmětu, které obsahuje charakteristiku školy, zápisy z náslechlů, přípravy na výstupy, statistiku metod a vlastní hodnocení praxí. Ve studijním programu je zahrnut také předmět *Reflexe pedagogické praxe*, kdy studenti předloží a zdůvodní své záznamy z praxe.³⁶

Pedagogické praxe jsou důležitým prostředkem přípravy budoucích učitelů. Jejich absolvování umožňuje studentovi posílit jeho názor na pedagogické povolání. Někteří studenti pedagogické fakulty se již při studiu chopí příležitosti a pracují na částečný či plný úvazek v některém ze školních zařízeních. Taková práce je nenahraditelnou příležitostí k získání nových zkušeností, zlepšení schopností a dovedností již před vstupem na trh práce. Studenti, kteří využijí příležitosti pracovat během studia, mají lepší předpoklady pro uplatnění na trhu práce. Při prezenčním studiu lze využít možnosti vést různé zájmové kroužky, pracovat ve školní družině či již vyučovat. Nejčastěji probíhá takové sbírání zkušeností v navazujícím magisterském studiu. Z vlastní zkušenosti vím, že při prezenčním studiu je tato práce náročná, ale pro toho, kdo opravdu chce učitelské povolání vykonávat je obohacující. Zkušenosti získané ještě před nástupem do zaměstnání jsou prospěšné a člověk je může uplatnit ihned zpočátku pracovní činnosti.

2.4 Zahraniční studium

Zahraniční studium mohou absolvovat studenti v rámci dohod mezi vysokými školami, popř. fakultami – studenti většinou absolvují v upraveném učebním plánu. Studijním pobytem v zahraničí získá student zkušenosti, které téměř nelze nahradit intenzivním studiem v knihovně či posluchárně. Jedná se o zkušenosti nejen znalostní, ale také o kulturní či osobní. Studenti PdF UP mají možnost účastnit se studia v zahraničí v rámci programu Erasmus+

---

³⁵ Metodická příručka pro studenty k průběhu souvislé praxe 1. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/praxe/>

³⁶ Metodická příručka pro studenty k průběhu souvislé praxe 2. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/praxe/>

a dalších programů zahrnujících studijní stáže např. v USA, Číně, Indonésii. Zahraniční oddělení zajišťuje organizaci pobytů a pomáhá studentům, kteří mají zájem o zahraniční pobyt. Velkou výhodou je zlepšení jazykové vybavenosti.

2.4.1 Program Erasmus+

Evropská unie vytvořila tento vzdělávací program na období let 2014–2020 s cílem podpořit spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání. Z tohoto programu lze také poskytnout finanční prostředky na partnerství vzdělávacích zařízení, mládežnických organizací apod. Erasmus+ je rozdělen na tři složky: vzdělávací mobilita jednotlivců, spolupráce na inovacích a výměna osvědčených postupů, podpora reforem vzdělávací politiky. Mezi zeměmi, které se programu účastní, jsou všechny státy Evropské unie, členské státy Evropského hospodářského prostoru a dále pak i jiné vybrané země.³⁷

Pokud se student rozhodne zúčastnit se studijního pobytu v zahraničí v rámci programu Erasmus+, musí splnit několik kvalifikačních podmínek. Student musí být zapsán do akreditovaného studijního programu na Univerzitě Palackého Olomouc a dále celková doba trvání studijních pobytů Erasmus+ a praktických stáží Erasmus+ v jedné úrovni studia nesmí přesáhnout 12 měsíců. Studijní pobyty v rámci programu Erasmus+ jsou financovány finančními prostředky EU a prostředky ze státního rozpočtu (MŠMT). Evropská komise zavedla na základě snahy změřit dopad mobility na jazykové znalosti studentů povinné jazykové testování. Testy se provádí před i po studijním pobytu formou on-line testu. Dle výsledků testování může být studentovi nabídnut on-line jazykový kurz.³⁸

Studenti také mohou v rámci programu Erasmus+ využít praktických stáží, které podporují vzdělávání a odbornou připravenost. Nabízí příležitost aplikovat teoretické znalosti a praktické dovednosti ve studijním oboru. Studenti se dostanou do konkrétního pracovního prostředí, kde rozšíří své odborné poznatky a schopnosti. Během praktické stáže účastníci komunikují především v cizích jazycích, pracují v rámci týmu, rozšiřují organizační dovednosti, hledají efektivní řešení problému a rozšiřují svoji informační gramotnost a kreativitu. Posílením těchto klíčových kompetencí se rozšiřuje kvalifikační profil studentů a čerstvých absolventů. Tato stáž přispívá k profesnímu a osobnímu růstu. Z pohledu zaměstnavatelů se zvýší absolventova atraktivita z hlediska využitých příležitostí a získaných

---

³⁷ Základní informace. *Zahraniční oddělení UP* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://iro.upol.cz/erasmus/zakladni-informace/>

³⁸ Studium. *Zahraniční oddělení UP* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://iro.upol.cz/erasmus/studium/>

zkušeností. Absolvování zahraniční stáže znamená vyšší zaměstnatelnost, lepší optimalizaci vstupu a pohybu na trhu práce.³⁹

2.4.2 Další možnosti zahraničního pobytu

PdF UP spolupracuje s několika zahraničními univerzitami, které připravují měsíční stáže. Studenti proto mají možnost se zúčastnit těchto stáží a zdokonalit si tak své jazykové kompetence a zlepšit i klíčové kompetence. Mezi zahraniční destinace patří univerzity v Číně, USA a Indonésii. Jedná se o Xihua University v Číně, Valdosta State university v USA, University of Wyoming v USA a Trunojoyo University v Indonésii.⁴⁰

Z uvedených zahraničních studií i stáží si každý student může na PdF UP vybrat takový program, který bude vyhovovat jeho očekávání. Kromě těchto zahraničních pobytů lze také využít možnost pracovat v zahraničí či studovat jazyky. Existují pracovní a cestovní agentury, které se zabývají právě těmito záležitostmi.

Na konci března 2019 se v Praze uskuteční International Conference on Future of Teaching and Education (ICFTE) - mezinárodní konference o budoucnosti výuky a vzdělávání. Studenti mají možnost se této konferenci zúčastnit a poznat tak své zahraniční kolegy v oblasti výzkumu, vědecké práce. Cílem ICFTE je spojit tyto pracovníky za účelem výměny svých zkušeností, nápadů a výsledků výzkumu výuky, vzdělávání.⁴¹

2.5 Absolvent ve vybraném oboru

Univerzita Palackého Olomouc se řadí díky získání institucionální akreditace mezi nejprestižnější vysoké školy v ČR. Pro univerzitu to znamená, že musí připravovat a nabízet uchazečům nové studijní programy, které budou korespondovat s trendy a požadavky trhu práce. Akreditací se rozumí postup, ve kterém se posuzuje kvalita činnosti veřejné vysoké školy, ale i soukromé vysoké školy. V rámci akreditace se rozhoduje o zřízení, zrušení, sloučení, rozdělení fakulty, otevření studijního programu atd. Díky institucionální akreditaci si univerzita schvaluje své studijní programy sama.

---

³⁹ Stáže. *Zahraníční oddělení UP* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://iro.upol.cz/erasmus/staze/>

⁴⁰ Studium v zahraničí. *Pedagogická fakulta* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/studium-v-zahranici/>

⁴¹ International Conference on Future of Teaching and Education [online]. c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <http://www.icfte.com/>

Studijním oborem se rozumí studijní specializace na vysoké škole.⁴² Uchazeči o studium na PdF UP si mohou vybrat ze studia jednoho studijního programu nebo z kombinace dvou studijních programů. Nově pro příští akademický rok 2019/2020 si mohou zvolit program „maior“ (hlavní program), který si doplní programem „minor“ (vedlejší program). Uchazeči zvolí mezi formou prezenčního či kombinovaného studia a typu studia (bakalářský, navazující magisterský, magisterský, doktorský).

Vzhledem k zařazení studentů 2. ročníku navazujícího magisterského studia do výzkumného vzorku respondentů zde uvedu vybrané studijní obory pro konkrétní představu o studiu na PdF UP. V případě, že uchazeč chce získat kvalifikaci v oboru učitelství, musí se nejprve přihlásit do bakalářského studijního programu a po jeho úspěšném absolvování zvolit studium navazujícího magisterského studia. Pokud se uchazeč rozhodne, že by chtěl vyučovat německý jazyk a např. občanskou výchovu, zvolí již v bakalářském studijním programu obor Německý jazyk se zaměřením na vzdělávání a Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání. Od současného akademického roku si uchazeči nově volí jeden obor maior a druhý obor minor. V navazujícím magisterském studiu student pak zvolí obor Učitelství německého jazyka pro 2. stupeň základních škol a Učitelství základů společenských věd a občanské výchovy pro střední školy a 2. stupeň základních škol.

Studijní program navazujícího magisterského studia oboru Učitelství německého jazyka pro 2. stupeň základních škol je zaměřen na budování a rozvoj pedagogických kompetencí, stejně tak i na rozvoj jazykové komunikace. Absolvent je schopen prokázat kvalitní teoretické znalosti speciálních lingvistických disciplín, zná současnou německou literaturu a literaturu pro děti a mládež. Nezbytné jsou také didaktické znalosti a dovednosti a v neposlední řadě jazykové dovednosti. Absolvent je připravený vyučovat německý jazyk na druhém stupni ZŠ.⁴³

V kombinaci s oborem Učitelství základů společenských věd a občanské výchovy pro střední školy a 2. stupeň základních škol si absolvent osvojí odborné i didaktické kompetence. Absolvent je schopen prokázat teoretické znalosti ze společenskovedních disciplín. Didaktické znalosti a dovednosti dovede využít v budoucím povolání. Dokáže samostatně

---

⁴² PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 64, 235. ISBN 80-7178-772-8.

⁴³ Studijní programy a obory pro akademický rok 2019/2020: Učitelství německého jazyka pro základní školy maior. *Katalog programů a oborů* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: https://studijniprogramy.upol.cz/nc/obor/detail/ucitelstvi-nemeckeho-jazyka-pro-2-stupen-zakladnich-skol-maior-4/?tx_vlkstagobory_katalog%5Bcontroller%5D=Obory&cHash=e0458d88cd227f9b59922b930674209f

a kreativně využít informační a komunikační technologie. Absolvent je připraven vykonávat profesi učitele a vyučovat základy společenských věd či občanskou výchovu na střední škole a na druhém stupni ZŠ.⁴⁴

---

⁴⁴ Studijní programy a obory pro akademický rok 2019/2020: Učitelství základů společenských věd a občanské výchovy pro střední školy a 2. stupeň základních škol maior. *Katalog programů a oborů* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: https://studijniprogramy.upol.cz/nc/obor/detail/ucitelstvi-zakladu-spolecenskych-ved-a-obcanske-vychovy-pro-stredni-skoly-a-2-stupen-zakladnich-sko-7/?tx_vlkstagobory_katalog%5Bcontroller%5D=Obory&cHash=c76958ee628054c7161b3ae13cf688c8

EMPIRICKÁ ČÁST

3 Přípravenost studentů PdF UP na vstup na trh práce

Teoretické studium připraví studenty učitelství na výkon povolání ve vybraném oboru, i z hlediska pedagogické a psychologické teorie. Během studia absolvují studenti několik praxí, které budoucímu učiteli umožní vhled do tohoto povolání. Zajímavou zkušeností je také zahraniční studium, kterou mnozí studenti volí. Tyto oblasti (vzdělání, praxe, zahraniční pobyt) dokáží studenty pedagogických fakult připravit na budoucí povolání. Tato kapitola se tedy zabývá připraveností studentů PdF UP na vstup na trh práce.

3.1 Cíl empirické části

Hlavním cílem empirické části diplomové práce je zjistit a vyhodnotit názory studentů PdF UP jako budoucích učitelů na jejich připravenosti na trh práce a shrnout celkové výsledky práce. Empirická část se zaměřuje na tři výzkumné oblasti, které jsou nezbytnou součástí přípravy učitele na budoucí povolání. Jedná se o oblasti teoretického studia na PdF UP, pedagogické praxe a zahraniční zkušenost (studium, stáž či praxe).

V rámci návaznosti na hlavní cíl byly stanoveny tyto dílčí cíle:

1. zhodnotit názory studentů PdF UP na teoretickou připravenost budoucího učitele,
2. zhodnotit přínosy odborných pedagogických praxí studentů v navazujícím magisterském studiu pro výkon profese učitele,
3. posoudit využitelnost zkušeností ze zahraničního studia, stáže či praxe pořádané PdF UP.

Pedagogická fakulta připravuje zejména učitele a ostatní pedagogické pracovníky různých stupňů a druhů škol, předškolních a školských zařízení. Studenti pedagogické fakulty jsou připravováni na výkon povolání v teoretických oblastech. Ve studijních programech je zahrnuta také odborná pedagogická praxe, která trvá tři týdny v prvním ročníku navazujícího magisterského studia a čtyři týdny ve druhém ročníku navazujícího magisterského studia. Studenti mají možnost využít zahraničního studia v rámci několika programů.

3.2 Stanovení problému, výzkumných otázek a hypotéz

Problémy, které řeší vědecký výzkum, spolu souvisejí. Stejně tak jsou propojeny na kroky a činnosti, které jsou uplatňovány při řešení vědeckého problému. Součástí vědeckého výzkumu je několik fází, které na sebe navazují:

1. stanovení problému,
2. formulace hypotézy,
3. testování (ověřování) hypotézy,
4. vyvození závěrů a jejich prezentace.⁴⁵

Tyto fáze jsou popsány v následující části kapitoly.

3.2.1 Stanovení problému

Souběžně se stanovením výzkumného problému je třeba pracovat na teoretické analýze. Jde o získání co největšího množství informací ze zkoumané oblasti a také o seznámení se se současným stavem v této oblasti.⁴⁶ Výhodou jsou i osobní zkušenosti, ze kterých lze můžeme čerpat námět. Znění výzkumného problému:

Jsou studenti PdF UP, dle jejich názoru, dostatečně připraveni na vstup na trh práce?

Na tento výzkumný problém budou odpovídat studenti druhého ročníku navazujícího magisterského studia PdF UP pomocí dotazníkového šetření. Výzkumné otázky stanovené v další kapitole reagují na výzkumný problém.

3.2.2 Stanovení otázek

Výzkumný problém je rozpracován do několika výzkumných otázek, na které budou odpovídat respondenti dotazníkového šetření. Tyto otázky jsou rozděleny opět do dílčích oblastí, které jsou předmětem přípravy budoucích učitelů na PdF UP.

1. Která oblast studia studenty nejvíce připravila na výkon povolání učitele?

Tato otázka zjišťuje, kterou oblast studia považují studenti za nejvýznamnější při přípravě na budoucí povolání učitele. Této výzkumné otázce jsou v dotazníku věnovány otázky č. 1 a 2.

---

⁴⁵ CHRÁSKA, Miroslav. *Úvod do výzkumu v pedagogice: základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, s.9. ISBN 80-244-0765-5.

⁴⁶ Tamtéž.

Oblast teoretického studia:

2. Je teoretické studium na PdF UP dostačující pro připravenost studenta na vstup do zaměstnání?

Pomocí otázek č. 3–5 v dotazníkovém šetření zjišťujeme, zda absolvované teoretické studium ve studijním programu představuje dostatečnou přípravu studenta na vstup do pracovního procesu.

3. Jsou odborné semináře pořádané PdF UP vhodné ke zvýšení připravenosti?

Otázka se zabývá odbornými semináři, které pořádá PdF UP. Studenti se jich mohou účastnit a své poznatky aplikovat v pozdější praxi. Této výzkumné otázce jsou v dotazníku věnovány otázky č. 6 a 7.

Oblast praxe:

4. Připravila dostatečně odborná pedagogická praxe v daném časovém období studenty na budoucí povolání?

Otázky č. 8–10 v dotazníkovém šetření jsou věnovány odborné pedagogické praxi, která je nezbytnou součástí vzdělávání budoucích učitelů. U studentů je také zjišťováno, zda doba strávená na praxích v rámci PdF UP je dostačující či zda by uvítali delší či kratší dobu praxe.

5. Motivovaly odborné pedagogické praxe studenty k práci učitele?

Výzkumná otázka zjišťuje, zda studenti po absolvování pedagogické praxe byli více motivováni k výkonu povolání učitele nebo je praxe odradila od tohoto povolání. Této otázce je v dotazníku věnována otázka č. 11.

6. Účastnili se studenti během studia různých pracovních aktivit zaměřených na obor jejich studia?

V rámci této otázky byla zjišťována vlastní aktivita studentů na trhu práce již během studia. Pracovní příležitosti vyhledávané při studiu jsou výhodou při pozdějším uplatňování v profesi. Této výzkumné otázce se věnuje otázka č. 12 v dotazníkovém šetření.

7. Jaká nejčastější praktická zkušenost byla na praxích pro studenty nejpřínosnější?

Snahou této výzkumné otázky je zhodnotit, která zkušenost z pedagogické praxe byla pro studenty nejpřínosnější. Na tuto výzkumnou otázku je zaměřena otázka č. 13 v dotazníkovém šetření.

Oblast zahraniční zkušenosti:

8. Byl studijní pobyt v zahraničí v rámci programu Erasmus+ nebo jiného programu přínosný pro budoucí povolání učitele?

Otázky v dotazníkovém šetření č. 14–15 se věnují zahraničním studijním pobytům studentů PdF UP a využitelnosti těchto pobytů při výkonu budoucího povolání.

9. Měl zahraniční pobyt studenta vliv na jeho jazykovou úroveň?

Zahraníční pobyt nabízí nenahraditelné znalostní, kulturní i osobní zkušenosti. Velkou výhodou je zlepšení jazykové vybavenosti. Této výzkumné otázce se věnuje otázka č. 16 v dotazníkovém šetření.

10. Zúčastnili se studenti učitelství také pracovní stáže v zahraničí, kde by využili zkušenosti z praxe či teoretické znalosti z jejich oboru?

Tato otázka zjišťuje, zda studenti, kteří absolvovali pracovní stáž v zahraničí využili své dříve získané zkušenosti z praxe či teoretické znalosti z oboru při jejich práci. V dotazníkovém šetření se tomu věnuje otázka č. 17 a 18.

11. Domnívají se studenti, že jsou připraveni vykonávat povolání učitele?

Otázka má za cíl zjistit názor studentů, zda jsou téměř po absolvovaném studiu připraveni pracovat jako učitelé. V dotazníkovém šetření je této výzkumné otázce věnována otázka č. 19.

3.2.3 Stanovení hypotéz

Jednou z fází výzkumu je stanovení a ověřování hypotéz o vztazích mezi jevy. Věcné hypotézy formulujeme tam, kde jsou jevy vysvětleny pomocí věcných termínů. Pokud chceme ověřit věcné hypotézy statistickými metodami, je třeba převést tyto věcné hypotézy

na hypotézy statistické.⁴⁷ Výzkumné otázky v kapitole 3.2.2. jsou níže převedeny na věcné hypotézy.

H₁: Studenty nejvíce připravily pro výkon povolání pedagogické praxe.

H₂: Teoretické studium na PdF UP je dostačující pro připravenost studenta na práci učitele.

H₃: Odborné semináře pořádané PdF UP zvýšily u studentů teoretickou připravenost.

H₄: Odborné pedagogické praxe studenty připravily na povolání učitele.

H₅: Odborné pedagogické praxe studenty motivovaly k učitelské profesi.

H₆: Studenti během studia již aktivně pracovali v oboru.

H₇: Absolvovaný zahraniční studijní pobyt v rámci programu Erasmus+ či jiného programu je pro studenty přínosem pro budoucí povolání.

H₈: Jazyková úroveň studenta se po zahraničním pobytu velmi zlepšila.

H₉: Studenti se zúčastnili zahraniční pracovní stáže, kde využili své teoretické znalosti.

H₁₀: Studenti jsou připraveni vykonávat povolání učitele.

Tyto věcné hypotézy budou ověřeny na základě relativní četnosti. Věcné hypotézy H₁, H₅, H₆, H₉ jsou níže převedeny na statistické hypotézy, které budou ověřeny statistickým testem významnosti – testem dobré shody chí-kvadrát.

Statistické hypotézy k věcné hypotéze H₁:

H₀: Počet studentů, které nejvíce připravily pedagogické praxe, je zhruba stejný.

H_A: Počet studentů, které nejvíce připravily pedagogické praxe, je rozdílný.

Statistické hypotézy k věcné hypotéze H₅:

H₀: Počet studentů, které odborné praxe motivovaly k výkonu povolání, je zhruba stejný.

H_A: Počet studentů, které odborné praxe motivovaly k výkonu povolání, je rozdílný.

Statistické hypotézy k věcné hypotéze H₆:

H₀: Počet studentů, kteří již pracovali během studia, je zhruba stejný.

H_A: Počet studentů, kteří již pracovali během studia, je rozdílný.

Statistické hypotézy k věcné hypotéze H₉:

H₀: Počet studentů, kteří na zahraniční pracovní stáži využili teoretické znalosti, je zhruba stejný.

H_A: Počet studentů, kteří na zahraniční pracovní stáži využili teoretické znalosti, je rozdílný.

---

⁴⁷ CHRÁSKA, Miroslav. *Úvod do výzkumu v pedagogice: základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, s.78. ISBN 80-244-0765-5.

3.3 Stanovení výzkumné metody

Dalším krokem výzkumu je stanovení výzkumné metody. Pomocí výzkumné metody se zjišťují dílčí data, která se dále zpracují v průzkumu. Se zjištěnými daty se dále pracuje při ověřování stanovených hypotéz a vyhodnocování výsledků šetření.

Výzkum má kvantitativní charakter, proto byla zvolena kvantitativní metoda sběru dat, konkrétně dotazníkové šetření. Dotazník byl zvolen z důvodu jeho časové nenáročnosti a sběru dat u většího počtu dotazovaných současně. Dotazníky se často také používají při průzkumech mínění, jsou tedy efektivním nástrojem při zjišťování názorů osob na určitou problematiku. Mezi negativní vlastnosti této výzkumné metody patří menší návratnost dotazníku. Dále např. respondenti mohou některé otázky přecházet a neodpovídat na ně. V dotazníku jsou zastoupeny otázky otevřené i uzavřené.

Dle stanovených cílů práce a otázek výzkumného šetření byl sestaven dotazník. Dotazník zahrnuje tři dílčí části výzkumu: teoretické studium, pedagogické praxe a zahraniční pobyt. V dotazníku byly zjišťovány názory studentů PdF UP na připravenost na výkon povolání učitele – jaká část studia je nejvíce připravila na budoucí povolání, jak hodnotí teoretickou přípravu na PdF UP, zda využijí získané zkušenosti z pedagogické praxe a zda je tyto praxe motivovaly k výkonu povolání učitele. Otázky jsou zaměřeny také na zahraniční pobyt (studium, stáž) a zjišťují, zda je zahraniční zkušenost využitelná pro studenty v profesi učitele, jak se zlepšila jejich úroveň cizího jazyka a zda se studenti zúčastnili pracovní stáže, kde využili své zkušenosti získané z praxe nebo z teoretického studia. Počet otázek v dotazníku je 19. Dotazník, který byl rozeslán respondentům, je uveden v příloze č. 1.

3.4 Výzkumný soubor

Reprezentativní vzorek respondentů představuje osoby, které co nejlépe zastupují určitou část populace. Tyto osoby jsou vybírány do kvantitativních výzkumů. Výzkumný soubor zahrnuje dva pojmy – základní soubor a výběrový soubor. Obecně jsou základním souborem všechny prvky (osoby, situace), jenž patří do skupiny, kterou zkoumáme. Základní soubor je reprezentován právě souborem výběrovým. Výběrový soubor je určitá část prvků (osob, situací), které byly vybrány ze základního souboru.⁴⁸

---

⁴⁸ CHRÁSKA, Miroslav. *Úvod do výzkumu v pedagogice: základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, s.18-19. ISBN 80-244-0765-5.

Základním souborem výzkumu jsou tedy všichni studenti, kteří studují na PdF UP. Výběrovým souborem jsou studenti 2. ročníku navazujícího magisterského studia ve studijním programu „učitelství“ v kterékoliv kombinaci. Tento výběrový soubor by stanoven z důvodu zařazení oblasti odborných pedagogických praxí do výzkumu. Druhá část odborných pedagogických praxí probíhá právě ve 2. ročníku navazujícího magisterského studia v zimním semestru.

Při výběru základního souboru byla využita výběrová technika „skupinový výběr“. Tato technika se používá v případě, kdy je možné základní soubor uspořádat do skupin. Skupinový výběr se často používá v pedagogických výzkumech, kde se prokazuje jeho snadná proveditelnost. Pokud je výběr proveden adekvátně, měly by vybrané osoby mít zhruba stejné vlastnosti jako základní soubor. Rozsah skupinového výběru ale musí být dostatečný. Čím větší skupinový výběr pořídíme, tím více se přiblížíme reálným vlastnostem základního souboru.⁴⁹

3.5 Realizace a průběh dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo během měsíce března 2019. O vyplnění jsem požádala své kolegy, studenty druhé ročníku navazujícího magisterského studia ve studijním programu „učitelství“ s různými kombinacemi oborů. Po vytvoření elektronického dotazníku byl respondentům zaslán odkaz na tento dotazník elektronicky na e-mailovou adresu. Internetový odkaz na dotazník byl také sdílen na sociálních sítích v oborových skupinách studentů. Po rozkliknutí tohoto odkazu se mohl respondent seznámit s účelem dotazníku. Respondenti ukládali své odpovědi přímo v elektronickém dotazníku, nikde nemuseli zveřejňovat své údaje, např. jméno, e-mailovou adresu apod. Vzhledem ke zvolení elektronického dotazníku byla u všech respondentů zachována anonymita.

Data získaná z dotazníkového šetření byla dále zpracována. Výsledky jsou vyjádřeny pomocí grafů a výpočtu procent. Jednotlivé výsledky otázek v dotazníku jsou slovně vyhodnoceny a dále zpracovány do grafů či tabulek. Celkem bylo zaznamenáno 52 odpovědí na celé dotazníky.

---

⁴⁹ CHRÁSKA, Miroslav. *Úvod do výzkumu v pedagogice: základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, s.20, 24. ISBN 80-244-0765-5.

3.6 Interpretace dotazníkového šetření

V této kapitole jsou postupně zpracovány výsledky z dotazníkového šetření. Každá uvedená otázka z dotazníku je interpretována pomocí výsledných dat získaných z šetření. Dále jsou jednotlivé otázky zhodnoceny. Vyhodnocení je provedeno slovní formou i grafickou formou pomocí grafů a tabulek. Na dotazník odpovědělo celkem 52 respondentů. Vzhledem k časové vytiženosti dotazovaných považují toto dotazníkové šetření za úspěšné a efektivní.

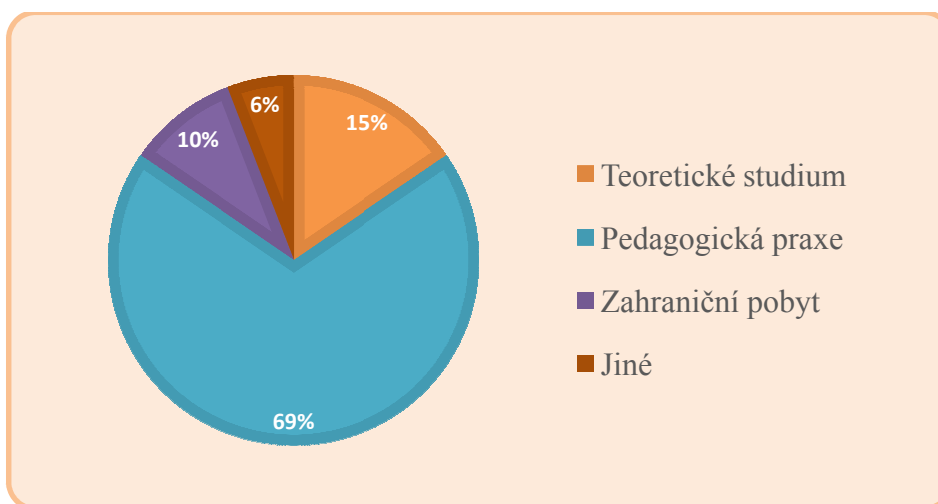
3.6.1 Výsledky dotazníkového šetření

V této kapitole budou rozpracovány jednotlivé otázky dotazníku. Příslušné odpovědi respondentů budou vyhodnoceny a graficky zpracovány.

Otázka č. 1

Která část studia na PdF UP Vás nejvíce připravila na výkon budoucího povolání učitele?

Otázkou bylo zjišťováno, která oblast studia na pedagogické fakultě nejvíce připravila studenty na jejich budoucí povolání učitele. Respondentům bylo nabídnuto několik možných odpovědí (např. teoretické studium, pedagogická praxe, zahraniční pobyt – studium, stáž). Respondentům byla také ponechána možnost vlastní odpovědi, která je v dotazníku označena jako *jiné*. Tuto eventualitu využili tři respondenti. Ve dvou případech respondenti uvedli, že je nejvíce připravila výuka druhého oboru na jiné fakultě (existuje možnost mezifakultního studia). Jeden respondent uvedl, že ho žádná z uvedených částí studia nepřipravila na povolání učitele.

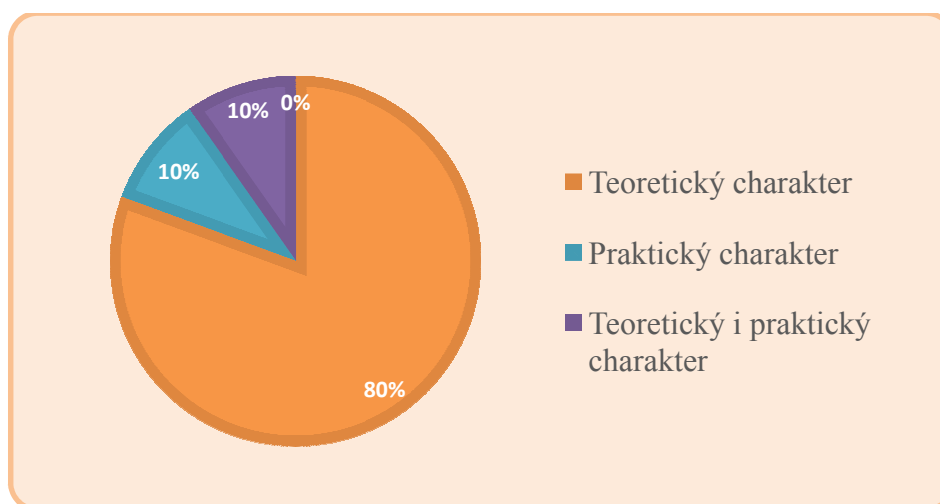
Graf č. 1: Oblasti studia připravující na výkon povolání učitele

Zdroj: vlastní

Otázka č. 2

Domníváte se, že Vaše znalosti, které jste získal/a při studiu na PdF UP jsou spíše teoretického či praktického charakteru?

Člověk může získat znalosti ze zkušenosti, z praxe nebo studiem. Cílem otázky bylo zjistit, zda studenti považují své znalosti získané studiem za znalosti teoretického či praktického charakteru. K této otázce byly nabídnuty tři odpovědi charakteru znalostí: teoretického charakteru, praktického charakteru, teoretického i praktického charakteru. Na otázku odpověděli všichni respondenti. 42 respondentů odpovědělo, že považuje své znalosti spíše teoretického charakteru. Po 5 respondentech odpovědělo u ostatních možností. 5 respondentů považuje své znalosti za praktické a 5 respondentů odpovědělo, že jejich znalosti jsou teoretického i praktického charakteru.

Graf č. 2: Charakter znalostí získaných na PdF UP

Zdroj: vlastní

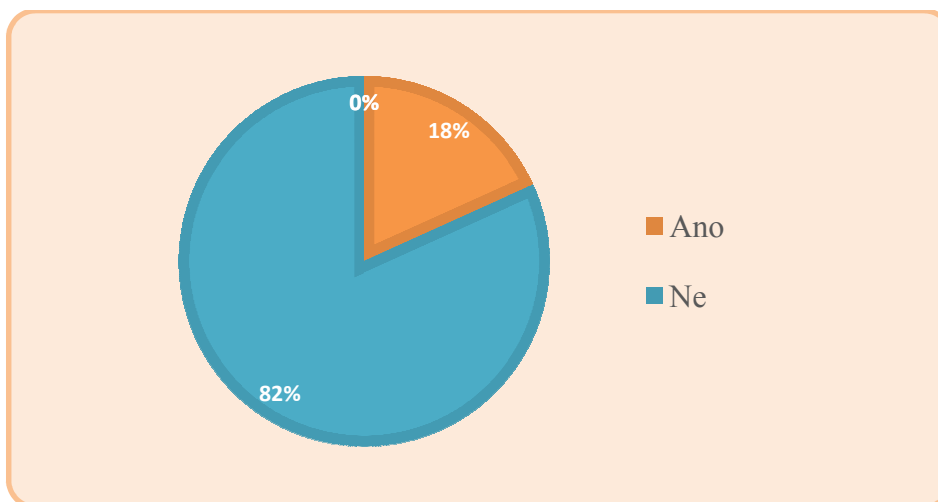
Oblast teoretického studia

Otázka č. 3

Hodnotíte teoretickou přípravu učitele na PdF UP jako dostačující?

Otázka zjišťuje názor studentů na jejich teoretickou připravenost na budoucí povolání učitele. Většina respondentů se již v průběhu dotazníkového šetření připravovala na absolvování pedagogické fakulty. Mohou tedy hodnotit svoji celkovou teoretickou připravenost. Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírají pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. 40 respondentů hodnotí teoretickou přípravu učitele jako dostačující. Ostatní 12 respondentů má spíše negativní názor na

teoretickou připravenost a odpovědělo, že není dostačující. Následně se tyto respondenti mohli vyjádřit v další otázce, proč shledávají teoretickou přípravu na PdF UP nedostačující přípravou na výkon povolání učitele. Graf pro otázku č. 3 vyjadřuje hodnocení studentů PdF UP teoretické přípravy.

Graf č. 3: Hodnocení teoretické přípravy jako dostačující

Zdroj: vlastní

Otázka č. 4

Uved'te, prosím, důvod, proč je pro Vás teoretická příprava nedostatečná, popřípadě v čem je nedostatečná.

Pokud respondenti uvedli odpověď u předchozí otázky *ne*, pak měli možnost v této otázce vyjádřit volnou odpovědí svůj názor, proč je pro ně teoretická příprava na PdF UP nedostačující. Otázka v dotazníku je otevřená. Na tuto otázku odpovědělo celkem 8 respondentů, tj. dvě třetiny respondentů, kteří odpověděli, že je teoretická příprava nedostatečná.

Odpovědi se velmi lišily. Jeden respondent odpověděl, že své znalosti během studia spíše ztratil. Tato věc je ale oborového charakteru, na druhém oboru cítí respondent větší úroveň teoretické přípravy. Jiný respondent odpověděl, že nemá teoretické znalosti toho, jak vše v běžné škole funguje. Další respondent vyjádřil nesouhlas s metodami, které používají někteří vyučující na PdF UP. Daný respondent uvedl, že z tohoto důvodu spíše ztratil motivaci získat nové teoretické znalosti. Výčet všech odpovědí je uveden v příloze č. 2.

Otázka č. 5

Které teoretické disciplíny v přípravě učitele byste chtěl/a věnovat více času?

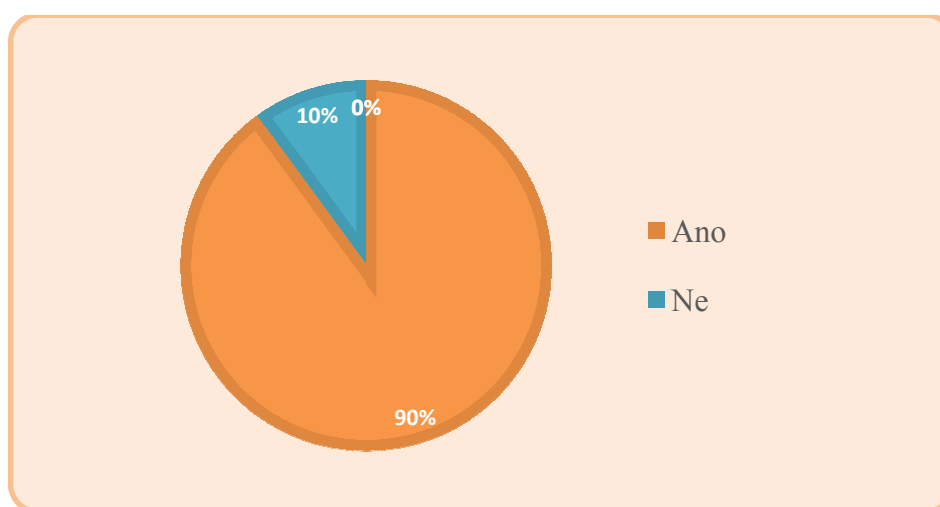
Otázka byla opět otevřená a zjišťovala, které teoretické disciplíny by studenti chtěli věnovat více času. Respondenti odpovídali volně, většinou krátce. Několik odpovědí se shodovalo. Na otázku odpovědělo 52 respondentů, z nichž 5 se pravděpodobně nechtělo k této otázce vyjadřovat – jejich odpověď byla „nevím“ nebo „ted' mě nic nenapadá“.

Ostatní respondenti odpovídali různě. Např. preferují výběr psychologie (7 respondentů), didaktika a metodika (10 respondentů), žák se speciálními vzdělávacími potřebami nebo speciální pedagogika (3 respondenti), diagnostika žáka (2 respondenti), motivace žáků (1 respondent), práce s nadaným žákem (1 respondent). Výčet všech odpovědí na otázku č. 5 je v příloze č. 3.

Otázka č. 6

Zúčastnil/a jste se během studia některého z odborných seminářů pořádaných PdF UP?

Šestá otázka dotazníku zjišťuje účast studentů během studia na odborných seminářích, které nabízí PdF UP. Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírají pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. Na otázku odpovědělo všech 52 respondentů. Většina respondentů (celkem 47) se během studia zúčastnila některého z odborných seminářů pořádaných PdF UP. Celkem 5 respondentů se nezúčastnilo žádného ze seminářů.

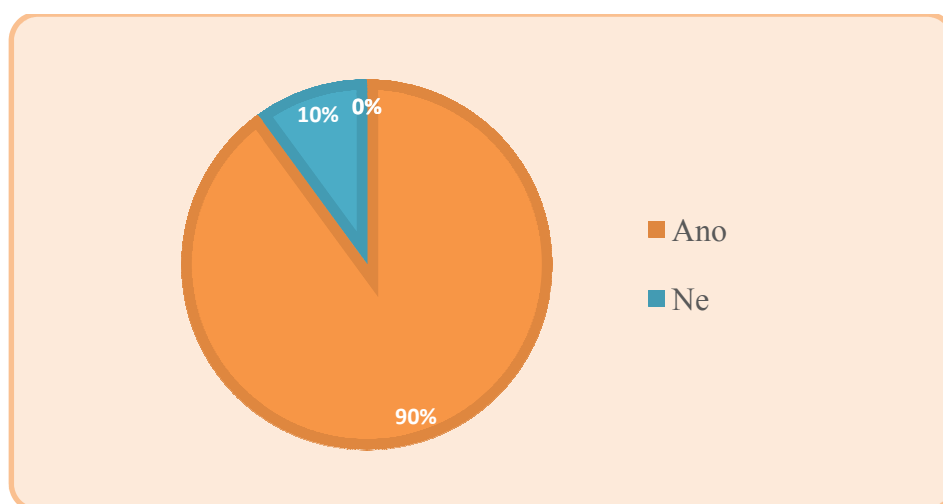
Graf č. 4: Účast na odborných seminářích

Zdroj: vlastní

Otázka č. 7

Pokud ano, byla účast na odborných seminářích pro Vás přínosná z pohledu budoucího povolání učitele?

Otázka navazuje na předchozí otázku č. 6, která zjišťovala, zda se studenti účastní během studia odborných seminářů. V otázce č. 7 se mohli respondenti, kteří předchozí otázku zodpověděli kladně, vyjádřit, zda pro ně byly odborné semináře přínosné (zda téma např. využijí při své vlastní výuce). Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírají pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. Na otázku odpovědělo 47 respondentů, tedy všichni, kteří se podle předchozí otázky zúčastnili některého z odborných seminářů nabízených PdF UP. Většina, tj. 40 respondentů vidí přínos odborných seminářů v budoucím povolání učitele. Jen 7 respondentů se domnívá, že semináře nebyly přínosné pro jejich možné budoucí povolání.

Graf č. 5: Přínos odborných seminářů pro budoucí profesí

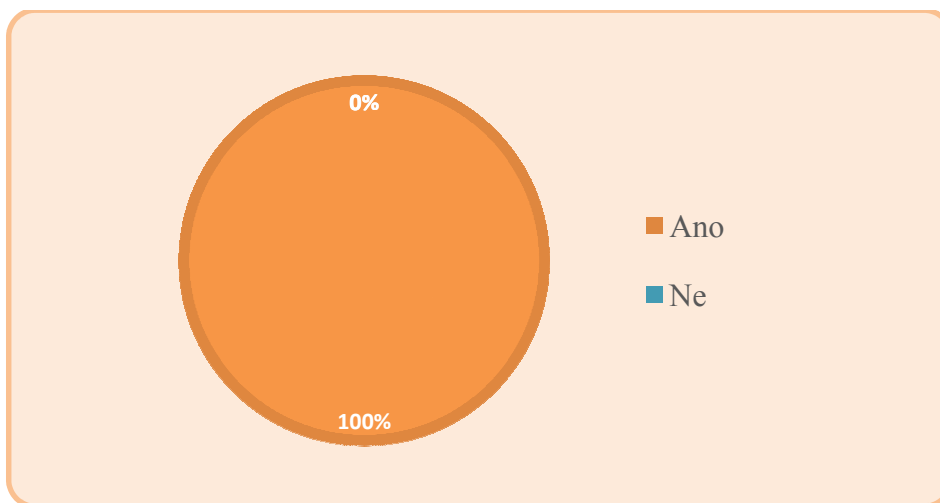
Zdroj: vlastní

Oblast pedagogických praxí

Otázka č. 8

Domníváte se, že získané zkušenosti z odborné pedagogické praxe využijete v budoucím zaměstnání (učitel, učitelka)?

Otázka zjišťuje, zda využijí studenti zkušenosti získané z pedagogické praxe ve svém budoucím zaměstnání. Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírali pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. Na otázku odpovědělo všech 52 respondentů a všichni jednohlasně zvolili odpověď „ano“.

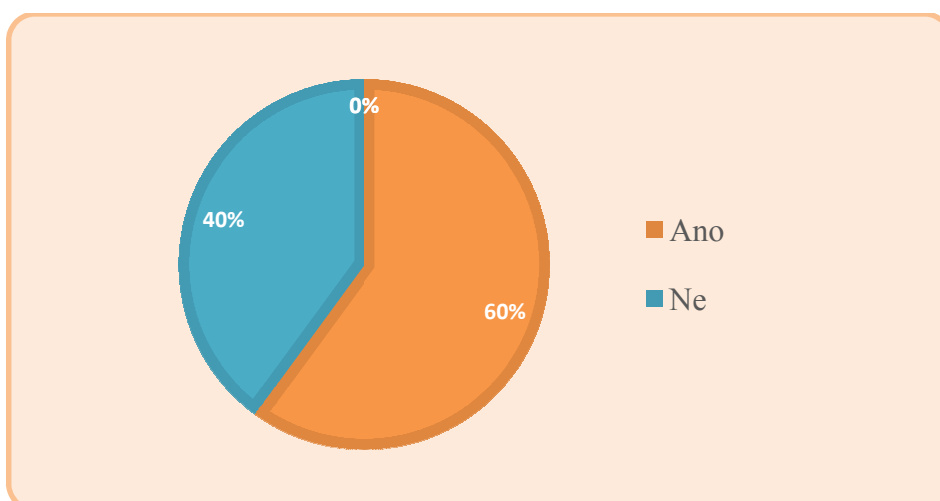

*Graf č. 6: Využití zkušeností získaných z odborné pedagogické praxe
Zdroj: vlastní*

Otázka č. 9

Byla doba strávená na odborných pedagogických praxích v rámci PdF UP pro Vás dostatečná?

Cílem této otázky je zjistit, zda jsou studenti spokojeni s dobou, kterou strávili na odborných pedagogických praxích během studia na PdF UP. Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírali pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. Otázku zodpovědělo 52 respondentů. Pro 31 respondentů byla doba strávená na odborných pedagogických praxích dostatečná. Celkem 21 respondentům doba nevyhovovala.

*Graf č. 7: Spokojenost studentů s dobou strávenou na praxích
Zdroj: vlastní*

Otázka č. 10

Uved'te, prosím, dobu, u které si myslíte, že by byla vhodná pro absolvování praxe.

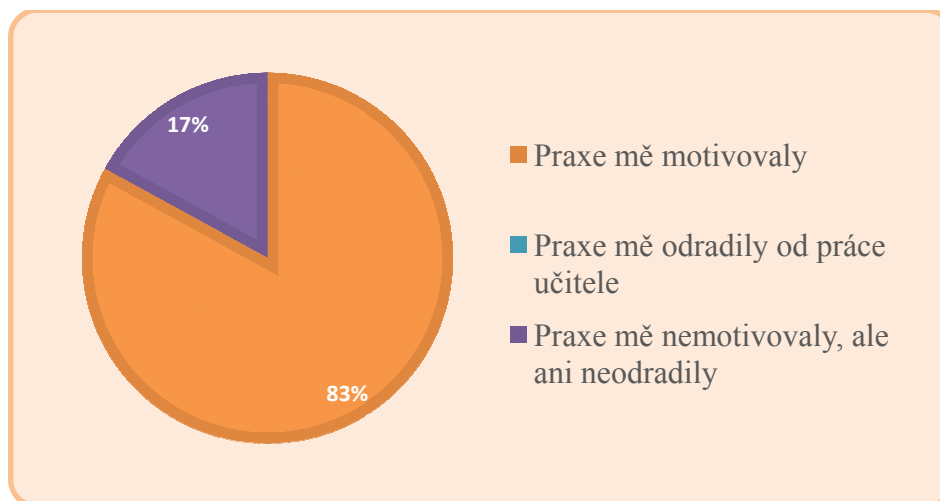
Otázka se zaměřila na dobu strávenou na odborných pedagogických praxích. Odpovídali ti respondenti, kteří uvedli v předchozí otázce, že je doba strávená na praxích nedostatečná. Otázka v dotazníku je otevřená, respondenti na ni mohli volně odpovídat. Odpověď byla zaznamenána u 21 respondentů. Odpovědi se od sebe lišily, některé jsou však shodné.

Respondenti navrhovali např. odborné pedagogické praxe realizovat již při bakalářském studiu, během dvou semestrů mít praxi 1 až 2 dny v týdnu, od druhého ročníku bakalářského studia by mohla být praxe po dobu jednoho měsíce v každém semestru, první odborná pedagogická praxe by měla trvat 1 měsíc, druhá odborná pedagogická praxe dva měsíce, v navazujícím magisterském studiu alespoň dva měsíce během každého ročníku, 3 až 4 týdny v každém semestru, jeden den v týdnu od druhého ročníku bakalářského studia. Respondenti také vyjádřili názor, že by bylo vhodné pracovat s jednou třídou, skupinou žáků, které bychom se mohli věnovat intenzivně a lépe poznat osobnostně. Dále jeden respondent uvedl, že by mohlo být méně administrativy spojené s praxí, nebo tuto administrativu vést alespoň elektronicky. Jiný respondent uvedl, že by bylo vhodné mít kontakt s praxí již od začátku studia, alespoň náslechy ve výuce apod. Výčet všech odpovědí na otázku č. 10 je v příloze 4.

Otázka č. 11

Cítil/a jste se po absolvování pedagogických praxí motivován/a či Vás tyto praxe odradily od učitelství?

Otázka zjišťuje, zda studenti po absolvování pedagogických praxí byli motivováni k práci učitele či je odborné praxe naopak odradily od povolání. Respondenti měli na výběr ze tří možných odpovědí: praxe mě motivovaly, praxe mě odradily od práce učitele, praxe mě nemotivovaly, ale ani neodradily. Na otázku odpovědělo všech 52 respondentů. Většina respondentů (43) zvolila kladnou odpověď a cítí se být motivována k práci učitele. Ostatní (9 respondentů) se vyjádřili tak, že je praxe nemotivovaly, ale ani neodradily od povolání učitele. Žádný z respondentů nezvolil možnost „praxe mě odradily od práce učitele“.

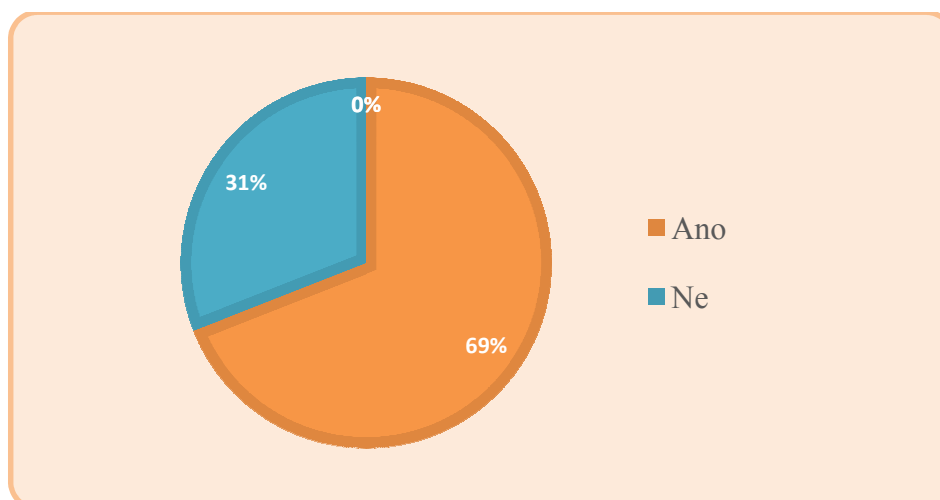
Graf č. 8: *Motivovaly studenty pedagogické praxe?*

Zdroj: vlastní

Otázka č. 12

Vyhledal/a jste během studia pracovní příležitost, která se orientovala v oboru a mohla tak zvýšit Vaši připravenost na budoucí povolání?

Otázka zjišťuje, zda studenti již během studia vyhledali pracovní příležitost, která se orientovala v oboru. Pokud ano, tato příležitost mohla zvýšit jejich připravenost na budoucí povolání a zlepšit orientaci na trhu práce. Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírali pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. 36 respondentů pracovalo v oboru svého studia již při studiu. Celkem 16 respondentů odpovědělo negativně. Tito tedy nevyhledali takovou pracovní příležitost, která by zvýšila jejich připravenost na budoucí povolání.

Graf č. 9: *Vyhledání pracovní příležitosti v oboru během studia*

Zdroj: vlastní

Otázka č. 13

Jaká konkrétní praktická zkušenost z praxe byla pro Vás nejpřínosnější?

Cílem této otázky je zjistit konkrétní studentovu nejpřínosnější či nejužitečnější zkušenost z pedagogické praxe. Otázka v dotazníku je otevřená, respondenti na ni mohli volně odpovídat. Některé odpovědi byly stejné, jiné se lišily.

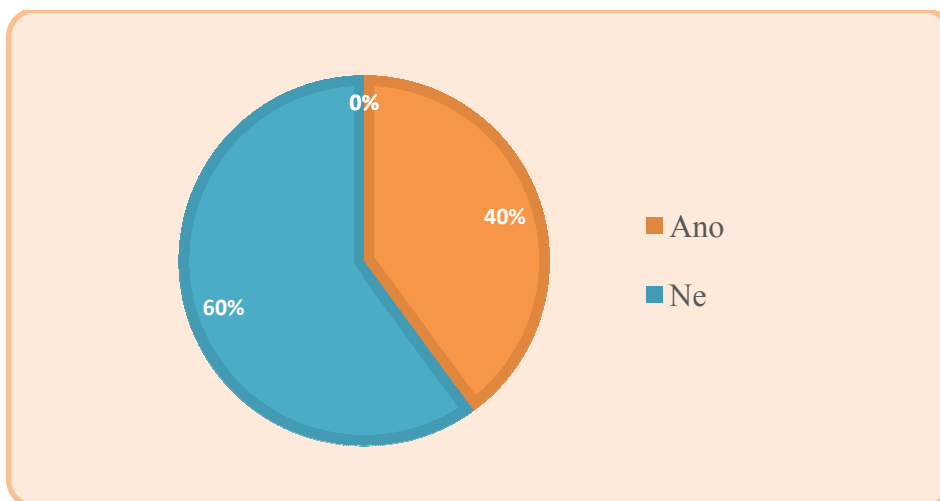
Mezi konkrétní odpovědi patří např. výuka či výstupy (6 respondentů), doučování (3 respondenti), řešení nekázně žáků (6 respondentů), spolupráce a rady zkušenějších učitelů (5 respondentů). Dále vedení hodiny, setkání se s výchovnými problémy, časová organizace hodiny, vytváření testů a hodnocení žáků, příprava na hodiny, práce s nadaným žákem, práce asistenta pedagoga, práce s asistentem pedagoga, tandem výuka, komunikace s žáky, organizace soutěže pro žáky, poznání chodu celé školy a práce ostatních učitelů, zpětná vazba žáků. Výčet všech odpovědí na otázku č. 13 je v příloze č. 5.

Oblast zahraničního pobytu (studia, stáže)

Otázka č. 14

Zúčastnil/a jste se některého ze studijních pobytů v zahraničí v rámci programu Erasmus+ nebo jiného programu, který nabídla PdF UP?

Otázka zjišťuje, zda se studenti během studia na PdF UP zúčastnili zahraničního studijního pobytu v rámci programu Erasmus+ nebo jiného programu. Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírali pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. Na tuto otázku navazují další otázky č. 15 a 16. Otázku zodpovědělo 52 respondentů. Celkem 21 respondentů se zúčastnilo některého ze zahraničních studijních pobytů. 31 respondentů odpovědělo negativně, tzn. nezúčastnili se žádného zahraničního studijního pobytu.

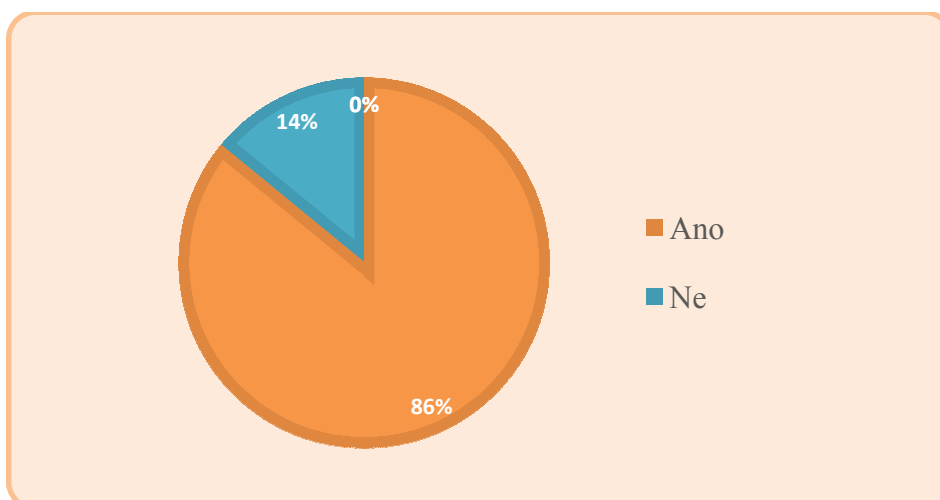
Graf č. 10: Účast na zahraničním studijním pobytu

Zdroj: vlastní

Otázka č. 15

Bude pro Vás při výkonu učitelské profese tato zahraniční zkušenost využitelná? (např. ve výuce)

Otázka souvisí s předchozí otázkou č. 14 a zkoumá, zda bude pro studenty v budoucnu využitelná zkušenost ze zahraničního studijního pobytu. Jako příklad je uvedení využití ve výuce s ohledem na budoucí povolání učitele. Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírali pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. Celkem bylo zaznamenáno 21 odpovědí, z toho 18 respondentů uvedlo, že tuto zahraniční zkušenost využije v budoucím povolání učitele. 4 respondenti uvedli, že zkušenost zahraničního studijního pobytu nevyužijí při výkonu učitelské profese.

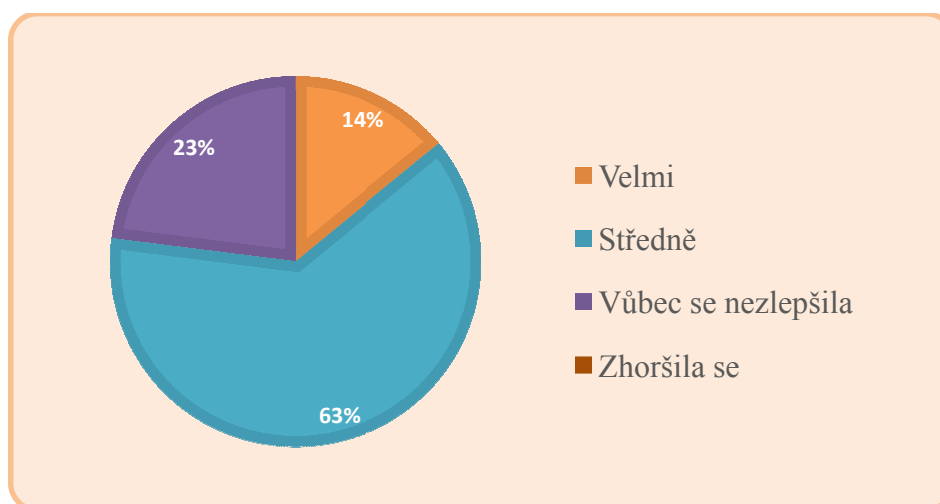
Graf č. 11: Využitelnost zahraničního studijního pobytu v povolání učitele

Zdroj: vlastní

Otázka č. 16

Jak se zlepšila Vaše úroveň cizího jazyka po absolvování zahraničního studijního pobytu?

Cílem této otázky je zjistit, jak se zlepšila úroveň cizího jazyka studenta po absolvování zahraničního studijního pobytu. Otázka navazuje na otázku č. 14 a odpovědělo na ni 21 respondentů. Respondenti měli na výběr ze čtyř možných odpovědí: velmi, středně, vůbec se nezlepšila, zhoršila se. 13 respondentů uvedlo, že jejich úroveň cizího jazyka se středně zlepšila. 3 respondenti odpověděli, že se velmi zlepšila jejich úroveň cizího jazyka po absolvování zahraničního studijního pobytu a celkem 5 respondentů uvedlo, že se jejich úroveň vůbec nezlepšila. Žádný z respondentů neuvedl, že se jeho úroveň cizího jazyka zhoršila.

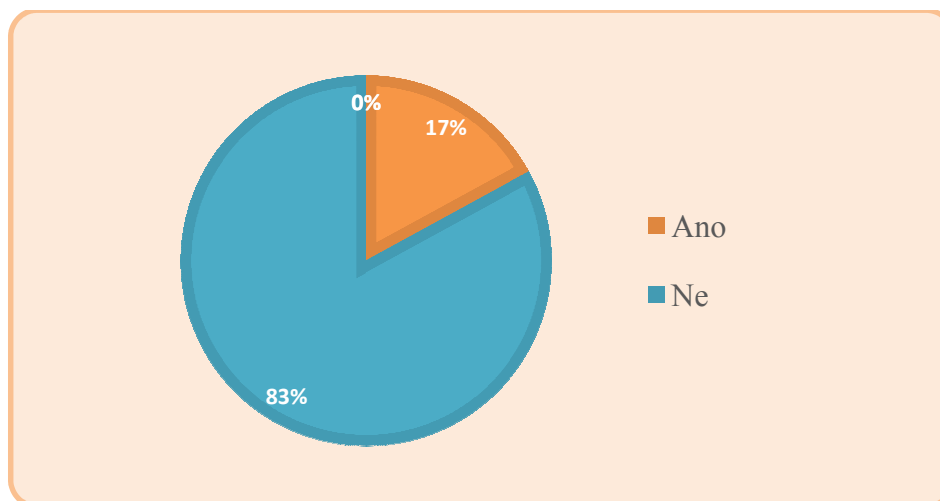
Graf č. 12: Zlepšení úrovně cizího jazyka po absolvování zahraničního pobytu

Zdroj: vlastní

Otázka č. 17

Zúčastnil/a jste se pracovní stáže v zahraničí, kde jste využil/a Vaše zkušenosti z praxe či teoretické znalosti z oboru?

Otázka zjišťuje, zda se studenti zúčastnili pracovní stáže v zahraničí, kde využili své zkušenosti z praxe nebo teoretické znalosti z oboru. Cílem je zjistit využití již získaných zkušeností či znalostí studenta i v zahraničí. Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírali pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. Na tuto otázku odpovědělo celkem 52 respondentů. Celkem 43 respondentů se nezúčastnilo takové zahraniční stáže, kde by využili své zkušenosti z praxe či teoretické znalosti z oboru. 9 respondentů takovou stáž absolvovalo.

Graf č. 13: Účast na zahraniční stáži s využitím praktických zkušeností či teoretických znalostí

Zdroj: vlastní

Otázka č. 18

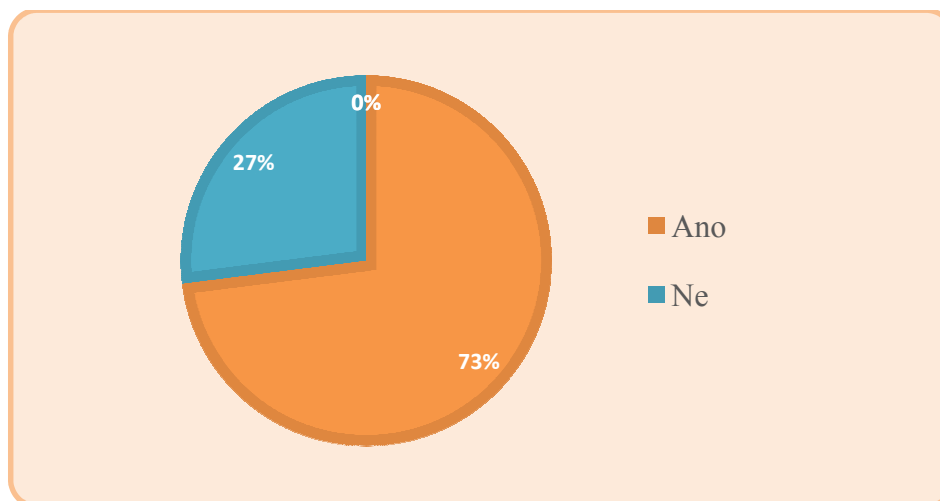
Pokud ano, krátce uveďte situaci.

Tato otázka navazuje na předchozí otázku č. 17 a zjišťuje konkrétní situaci, jak využili studenti své praktické zkušenosti či teoretické znalosti při účasti na zahraniční stáži. Očekávaný počet respondentů byl 9, neboť takový počet respondentů odpovědělo na předchozí otázku pozitivně. K otázce č. 18 se vyjádřilo 5 respondentů. Otázka je v dotazníkovém šetření otevřená, respondenti měli možnost odpovědět volně. 2 respondenti odpověděli, že vyučovali v zahraničí angličtinu. Jeden respondent uvedl, že vyučoval český jazyk. Další odpověděl, že se zúčastnil jazykového tábora v zahraničí (pravděpodobně jako vedoucí). Poslední respondent odpověděl, že měl za úkol řídit volnočasové aktivity dětí ve škole, které čekaly na vyzvednutí rodiči.

Otázka č. 19

Myslíte si, že jste připraven/a pracovat jako učitel/učitelka?

Poslední otázka v dotazníku se zaměřuje na názor studentů na jejich připravenost pracovat jako učitel. Na otázku odpovědělo 52 respondentů. Otázka v dotazníkovém šetření je dichotomického charakteru. Respondenti tedy vybírali pouze ze dvou odpovědí, konkrétně ano, ne. Celkem 38 respondentů odpovědělo pozitivně, tedy ano, jsou připraveni pracovat v profesi učitel. 14 respondentů odpovědělo negativně, tedy ne.

Graf č. 14: Připravenost na povolání učitele

Zdroj: vlastní

3.6.2 Ověření platnosti hypotéz

Dalším krokem tohoto výzkumu je ověřování platnosti věcných hypotéz, které jsou stanoveny v podkapitole 3.2.3. Věcné hypotézy $H_2 - H_4$, H_7 , H_8 a H_{10} jsou ověřovány na základě výpočtu procent – relativní četnosti. Věcné hypotézy H_1 , H_5 , H_6 a H_9 jsou ověřovány statistickým testem významnosti – testem dobré shody chí-kvadrát. U tohoto testu významnosti se ověřuje, zda četnosti, které byly získány měřením, se významně odlišují od teoretických četností, které odpovídají nulové hypotéze.⁵⁰

Principem testu dobré shody chí-kvadrát je rozhodnout, zda zjištěné rozdíly mezi četnostmi výběrů jsou tzv. statisticky významné. Jestliže je výsledek výzkumu statisticky významný, pak je velmi nepravděpodobné, že by byl způsoben pouhou náhodou. Postupy, které rozhodnou o významnosti výsledku jsou právě statistické testy významnosti. Test dobré shody chí-kvadrát začíná formulováním nulové a alternativní hypotézy. Nulová hypotéza představuje předpoklad, že mezi sledovanými jevy není vztah. Alternativní hypotéza představuje předpoklad, že mezi sledovanými jevy vztah je. O přijetí nebo nepřijetí uvedených hypotéz se rozhodne na základě ověřování nulové hypotézy. K tomuto účelu se zpravidla vypočítává tzv. testové kritérium. Zde je testové kritérium χ^2 , které se vypočítá podle následujícího vzorce:

---

⁵⁰ CHRÁSKA, Miroslav. *Úvod do výzkumu v pedagogice: základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, s. 81. ISBN 80-244-0765-5.

Kde:

χ^2 – testové kritérium chí-kvadrát,

P – pozorovaná četnost,

O – očekávaná četnost.

Hodnota vypočítaného testového kritéria ukazuje rozdíl mezi pozorovanou a očekávanou četností. Při rozhodování, zda je nulová hypotéza platná, se vypočítaná hodnota testového kritéria srovnává s tzv. kritickou hodnotou, kterou nalezneme ve statistických tabulkách. Kritickou hodnotu hledáme vždy pro určitou hladinu významnosti a určitý počet stupňů volnosti. Hladina významnosti vyjadřuje pravděpodobnost, že nesprávně odmítneme nulovou hypotézu. Tuto pravděpodobnost volíme dle situace, v našem případě se pracuje na hladině významnosti 0,05 (5 %). Počet stupňů volnosti u testu dobré shody chí-kvadrát se stanoví podle počtu řádků v tabulce, ze které bylo testové kritérium chí-kvadrát vypočítáno.

Pokud je vypočítaná hodnota testového kritéria menší než kritická hodnota, přijímáme nulovou hypotézu. Pokud je vypočítána hodnota testového kritéria větší nebo stejně velká jako kritická hodnota, nulová hypotéza bude odmítnuta a přijímáme alternativní hypotézu. Při přijetí nulové hypotézy dosažené výsledky interpretujeme jako možnost připsání těchto výsledků na vrub náhody, tzn. mezi sledovanými jevy není významný vztah, souvislost nebo rozdíl.⁵¹

Ověření platnosti věcných hypotéz

H₁: Studenty nejvíce připravily pro výkon povolání pedagogické praxe.

Hypotéza H₁ bude ověřena na základě statistického testu – testu dobré shody chí-kvadrát. Test začíná formulováním nulové a alternativní hypotézy:

H₀: Počet studentů, které nejvíce připravily pedagogické praxe, je zhruba stejný.

H_A: Počet studentů, které nejvíce připravily pedagogické praxe, je rozdílný.

---

⁵¹ CHRÁSKA, Miroslav. *Úvod do výzkumu v pedagogice: základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, s. 82–84. ISBN 80-244-0765-5.

Odpověď	Pozorovaná četnost	Očekávaná četnost	$P - O$	$(P - O)^2$	$\frac{(P - O)^2}{O}$
Teoretické studium	8	13	-5	25	1,92
Pedagogická praxe	36	13	23	529	40,69
Zahraniční pobyt	5	13	-8	64	4,92
Jiné	3	13	-10	100	7,69
Celkem	52	52			55,23

Tabulka č. 1: Oblast studia, která studenty nejvíce připravila na výkon povolání

Zdroj: vlastní

Vypočítané testové kritérium $\chi^2 = 55,23$

Výsledek je porovnáván s kritickou hodnotou. Kritická hodnota se určí ze statistických tabulek pro počet stupňů volnosti a hladinu významnosti.

Hladina významnosti: 0,05

Počet stupňů volnosti: počet řádků tabulky – 1 = 4 – 1 = 3

Kritická hodnota $\chi^2_{0,05}(3) = 7,8$

Testové kritérium χ^2 je větší než kritická hodnota: $55,23 > 7,8$

Přijímáme alternativní hypotézu: Počet studentů, které nejvíce připravily pedagogické praxe, je rozdílný.

Z výsledků vyplývá, že velká část studentů považuje pedagogické praxe za dílčí část studia, která je nejvíce připravila pro výkon povolání. Pedagogické praxe ale nejsou jedinou součástí přípravy budoucího učitele na pozdější zaměstnání. Pedagogická praxe představuje významnou součást studia. Teoretická část studia je neméně důležitá. Možný zahraniční pobyt můžeme považovat za přidanou hodnotou, která tvoří celek přípravy studenta na učitelskou profesi.

Zjišťovalo se také, jaký charakter mají znalosti studentů získané během studia na PdF UP. Celkem 80 % respondentů uvedlo, že jejich znalosti získané při studiu jsou spíše teoretického charakteru. 10 % respondentů odpovědělo výběrem druhé možnosti – znalosti praktického charakteru. Zbývajících 10 % respondentů vyjádřilo, že jejich znalosti mají charakter teoretický i praktický.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Teoretického charakteru	42	80 %
Praktického charakteru	5	10 %
Teoretického i praktického charakteru	5	10 %
Celkem	52	100 %

Tabulka č. 2: Charakter znalostí získaných při studiu PdF UP

Zdroj: vlastní

H₂: Teoretické studium na PdF UP je dostačující pro připravenost studenta na práci učitele.

V případě druhé hypotézy můžeme potvrdit, že teoretické studium na PdF UP je dostačující pro připravenost studenta na práci učitele. V dotazníkovém šetření vybralo 77 % respondentů kladnou odpověď. Tedy více než tři čtvrtiny studentů potvrzují, že teoretické studium je dostačující pro přípravu na budoucí povolání učitele. Negativní odpověď uvedlo 23 % respondentů. Podle nich je teoretické studium nedostačující. Hypotézu H₂ můžeme potvrdit.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	40	77 %
Ne	12	23 %
Celkem	52	100 %

Tabulka č. 3: Teoretická příprava na PdF UP je dostačující

Zdroj: vlastní

H₃: Odborné semináře pořádané PdF UP zvýšily u studentů teoretickou připravenost.

Pro ověření třetí hypotézy bylo nejdříve potřeba zjistit, zda během studia absolvovali studenti některé z odborných seminářů pořádaných PdF UP. Následující tabulka nám vypočtenými procenty ukazuje, že 90 % respondentů odpovědělo kladně, tedy že se zúčastnili některého z odborných seminářů. 10 % respondentů uvedlo, že se nezúčastnili žádného semináře.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	47	90 %
Ne	5	10 %
Celkem	52	100 %

Tabulka č. 4: Účast na odborném semináři pořádaném PdF UP

Zdroj: vlastní

Dále bylo zjišťováno, zda účast na těchto seminářích byla pro studenty přínosná v rámci budoucího povolání učitele. 85 % respondentů uvedlo, že účast na těchto seminářích byla přínosem pro jejich budoucí povolání. Z toho také vyplývá, že tyto semináře zvýšily teoretickou připravenost. 15 % respondentů odpovědělo, že semináře nebyly přínosem pro učitelskou profesi. To může být zapříčiněno i výběrem semináře, který nekoresponduje s pedagogickou tematikou. Hypotézu H₃ potvrzujeme.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	40	85 %
Ne	7	15 %
Celkem	47	100 %

Tabulka č. 5: Účast na odborných seminářích byla přínosná
Zdroj: vlastní

H₄: Odborné pedagogické praxe studenty připravily na povolání učitele.

Hypotézu H₄ lze potvrdit. Odborné pedagogické praxe studenty připravily na výkon povolání učitele. V prvním případě byl zjišťován názor studentů na to, zda využijí zkušenosti získané z pedagogické praxe v budoucím zaměstnání. Celkový počet respondentů, tedy 100 % respondentů se jednohlasně shodl, že zkušenosti získané při praxi využijí při výkonu povolání učitele.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	52	100 %
Ne	0	0 %
Celkem	52	100 %

Tabulka č. 6: Zkušenosti získané z pedagogické praxe využijí studenti v budoucím zaměstnání
Zdroj: vlastní

Dále se zjišťovalo, zda byla doba strávená na odborných pedagogických praxích v rámci PdF UP pro studenty dostačující. 60 % respondentů uvedlo, že doba, kterou strávili na těchto praxích, byla pro ně dostačující. 40 % respondentů nesouhlasí se stanovenou dobou. Tito respondenti se mohli také vyjádřit, jaká by podle nich byla vhodná doba pro odborné pedagogické praxe.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	31	60 %
Ne	21	40 %
Celkem	52	100 %

Tabulka č. 7: Je doba strávená na odborných pedagogických praxích je dostačující?
Zdroj: vlastní

H₅: Odborné pedagogické praxe studenty motivovaly k učitelské profesi.

Hypotéza H₅ bude ověřena na základě statistického testu – testu dobré shody chí-kvadrát. Test začíná formulováním nulové a alternativní hypotézy:

H₀: Počet studentů, které odborné praxe motivovaly k výkonu povolání, je zhruba stejný.

H_A: Počet studentů, které odborné praxe motivovaly k výkonu povolání, je rozdílný.

Odpoověď	Pozorovaná četnost	Očekávaná četnost	$P - O$	$(P - O)^2$	$\frac{(P - O)^2}{O}$
Praxe mě motivovaly	43	17,33	25,67	658,78	38,01
Praxe mě odradily od práce učitele	0	17,33	-17,33	300,44	17,33
Praxe mě nemotivovaly, ale ani neodradily	9	17,33	-8,33	69,44	4,01
Celkem	52	52			59,35

Tabulka č. 8: Motivace studentů po absolvování pedagogické praxe

Zdroj: vlastní

Vypočítané testové kritérium $\chi^2 = 59,35$

Výsledek je porovnáván s kritickou hodnotou. Kritická hodnota se určí ze statistických tabulek pro počet stupňů volnosti a hladinu významnosti.

Hladina významnosti: 0,05

Počet stupňů volnosti: počet řádků tabulky – 1 = 3 – 1 = 2

Kritická hodnota $\chi^2_{0,05}(2) = 6$

Testové kritérium χ^2 je větší než kritická hodnota: $59,35 > 6$

Přijímáme alternativní hypotézu: Počet studentů, které odborné praxe motivovaly k výkonu povolání, je rozdílný.

Pedagogická praxe může být pro studenty jakékoliv pedagogické fakulty velkým motivačním aspektem. Tato motivace je pohání k tomu, aby si studenti, kteří se připravují na povolání učitele, šli za svým cílem a úspěšně dokončili studium a mohli se tak naplno projevit v profesi učitele. Rozdílnost vyplývá z toho, že respondenti, kteří absolvovali pedagogické praxe, měli různý pohled na toto povolání. Celkově pedagogické praxe studenty motivovaly k výkonu učitelské profese.

H_6 : Studenti během studia již aktivně pracovali v oboru.

Hypotéza H_6 bude ověřena na základě statistického testu – testu dobré shody chí-kvadrát. Test začíná formulováním nulové a alternativní hypotézy:

H_0 : Počet studentů, kteří již pracovali během studia, je zhruba stejný.

H_A : Počet studentů, kteří již pracovali během studia, je rozdílný.

Odpořevř	Pozorovaná řetnost	Ořekávaná řetnost	$P - O$	$(P - O)^2$	$\frac{(P - O)^2}{O}$
Ano	36	26	10	100	3,85
Ne	16	26	-10	100	3,85
Celkem	52	52			7,69

Tabulka ř. 9: Vyhledání pracovní příležitosti v oboru

Zdroj: vlastní

Vypořítané testové kritřium $\chi^2 = 7,69$

Vřsledek je porovnáván s kritickou hodnotou. Kritická hodnota se urří ze statistických tabulek pro pořet stupňů volnosti a hladinu významnosti.

Hladina významnosti: 0,05

Pořet stupňů volnosti: pořet řádků tabulky $- 1 = 2 - 1 = 1$

Kritická hodnota $\chi^2_{0,05}(1) = 3,8$

Testové kritřium χ^2 je vřtřší než kritická hodnota: $7,69 > 3,8$

Přijímáme alternativní hypotřzu: Pořet studentů, kteří již pracovali během studia, je rozdílný.

Rozdílnost odpovřdí je dána řznou situací studentů a jejich rozhodnutím již během studia rozvíjet své odborné zkušenosti v pracovním procesu. Tyto zkušenosti zvyšují připravenost na budoucí povolání.

H_7 : Absolvovaný zahraniční studijní pobyt v rámci programu Erasmus+ ři jiného programu je pro studenty přínosem pro budoucí povolání.

Hypotřzu H_7 můžeme potvrdit. Nejdřívě zjiřřujeme, zda se studenti PdF UP zúčastnili některého ze zahraničních studijních pobytů v rámci programu Erasmus+ ři jiného programu, který nabízí PdF UP. 60 % respondentů uvedlo, že se nezúčastnilo zahraničního pobytu. 40 % respondentů se zúčastnilo některého ze zahraničních studijních pobytů.

Odpořevř	Absolutní řetnost	Relativní řetnost
Ano	21	40 %
Ne	31	60 %
Celkem	52	100 %

Tabulka ř. 10: Úřast na zahraničním studijním pobytu

Zdroj: vlastní

Dále byl zjiřřován přínos zahraničního studijního pobytu pro budoucí profesi. Studenti skutečně vidí v absolvovaném zahraničním pobytu přínos pro budoucí povolání a využijí své zahraniční zkušenosti při svém budoucím zaměřtnání uřitele.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	18	86 %
Ne	5	14 %
Celkem	21	100 %

Tabulka č. 11: Využitelnost zahraniční zkušenosti v budoucí profesi

Zdroj: vlastní

H₈: Jazyková úroveň studenta se po zahraničním pobytu velmi zlepšila.

Hypotézu H₈ nemůžeme potvrdit, neboť na základě výpočtu relativní četnosti bylo zjištěno jen střední zlepšení úrovně cizího jazyka. 63 % respondentů uvedlo, že se jejich jazyková úroveň po absolvování zahraničního studijního pobytu zlepšila jen středně. 14 % respondentů odpovědělo, že se jazyková úroveň velmi zlepšila. 23 % respondentů uvedlo, že se jejich jazyková úroveň po zahraničním pobytu vůbec nezlepšila.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi	3	14 %
Středně	14	63 %
Vůbec se nezlepšila	5	23 %
Zhoršila se	0	0 %
Celkem	22	100 %

Tabulka č. 12: Zlepšení úrovně cizího jazyka po absolvování zahraničního studijního pobytu

Zdroj: vlastní

H₉: Studenti se zúčastnili zahraniční pracovní stáže, kde využili své teoretické znalosti.

Hypotéza H₉ bude ověřena na základě statistického testu – testu dobré shody chí-kvadrát. Test začíná formulováním nulové a alternativní hypotézy:

H₀: Počet studentů, kteří na zahraniční pracovní stáži využili teoretické znalosti, je zhruba stejný.

H_A: Počet studentů, kteří na zahraniční pracovní stáži využili teoretické znalosti, je rozdílný.

Odpověď	Pozorovaná četnost	Očekávaná četnost	$P - O$	$(P - O)^2$	$\frac{(P - O)^2}{O}$
Ano	9	26	-17	289	11,12
Ne	43	26	17	289	11,12
Celkem	52	52			22,23

Tabulka č. 13: Účast studentů na zahraniční pracovní stáži s využitím zkušeností z praxe či teoretických znalostí z oboru

Zdroj: vlastní

Vypočítané testové kritérium $\chi^2 = 11,23$

Výsledek je porovnáván s kritickou hodnotou. Kritická hodnota se určí ze statistických tabulek pro počet stupňů volnosti a hladinu významnosti.

Hladina významnosti: 0,05

Počet stupňů volnosti: počet řádků tabulky – 1 = 2 – 1 = 1

Kritická hodnota $\chi^2_{0,05}(1) = 3,8$

Testové kritérium χ^2 je větší než kritická hodnota: 22,23 > 3,8

Přijímáme alternativní hypotézu: Počet studentů, kteří na zahraniční pracovní stáži využili teoretické znalosti, je rozdílný.

Studenti nemají takový zájem využívat zahraniční stáže. Může to být dáno velkou administrativou či neznalostí jazyka. Jen málo studentů využije tuto možnost.

H₁₀: Studenti jsou připraveni vykonávat povolání učitele.

Hypotézu H₁₀ můžeme potvrdit. Na základě výpočtu relativní četnosti se ukázalo, že většina studentů (téměř tři čtvrtiny) je, dle jejich názoru, připravena na výkon povolání učitele. 73 % respondentů odpovědělo kladně, jsou připraveni pracovat jako učitelé. 27 % respondentů odpovědělo záporně, tedy nejsou ještě připraveni na to, aby vykonávali profesi učitele.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	38	73 %
Ne	14	27 %
Celkem	52	100 %

Tabulka č. 14: Připravenost vykonávat povolání učitele
Zdroj: vlastní

3.7 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Kapitola shrnuje výsledky empirického výzkumu na základě stanovených výzkumných otázek v kapitole 3.2.2.

1. Která oblast studia nejvíce studenty připravila na výkon povolání učitele?

Na základě výsledků empirického výzkumu lze říci, že oblastí studia, která nejvíce studenty připravila na výkon povolání učitele, jsou pedagogické praxe. Tuto oblast považují studenti za nejvíce významnou při přípravě na budoucí profesi. Pravděpodobně je to dáno celou charakteristikou pedagogické praxe, která ji definuje. Studenti zde získají neocenitelné

zkušenosti, které mohou dále využít při svém povolání. Je ale důležité neopomíjet teoretické studium a znalosti, které jsou základem pro danou praxi. Pokud má něco pevné základy, může se na nich dobře budovat. To samé platí i při praxi. Pokud budou mít studenti dobré teoretické základy, mohou je dobře uplatnit při rozvíjení své osobnosti v průběhu pedagogické praxe.

Oblast teoretického studia:

2. Je teoretické studium na PdF UP dostačující pro připravenost studenta na vstup do zaměstnání?

Teoretickou přípravu učitele na PdF UP hodnotili respondenti jako dostačující pro připravenost na vstup na trh práce. Teoretické studium na PdF UP je možné v různých studijních programech. Dostatečná připravenost v oblasti teoretického studia je mnohdy dána kvalitní výukou i kvalitními vyučujícími. Studenti mohou hodnotit kvalitu výuky. Tímto způsobem je možné zlepšit kvalitu výuky, která je realizována na PdF UP. Hodnotí se nejen předměty, ale i vyučující.

Respondenti, kteří uvedli důvod, proč považují teoretické studium jako nedostačující, většinou nejsou spokojeni s obsahem teoretické oblasti. Požadují více teorie o skutečném obrazu školství nebo také více aktuálních témat. Dle mého názoru některé tyto požadavky vyplynou z účasti na pedagogické praxi. Dalším důvodem nedostačujícího teoretického studia byl u jedné odpovědi respondenta přístup některých vyučujících k výuce teoretických předmětů a jejich metodám. Situace vyplývá z osobnosti. Každý člověk má v sobě již ukotvené určité postupy, které se mohou projevovat jako více konzervativní. Osobnost vyučujícího se odráží ve výuce a přístupu k ní.

3. Jsou odborné semináře pořádané PdF UP vhodné ke zvýšení připravenosti?

Výzkumná otázka se zabývá odbornými semináři, které pořádá PdF UP. Studenti se jich mohou účastnit a své poznatky aplikovat v pozdější praxi. Během výzkumu mě překvapil vysoký počet studentů, kteří se účastní odborných seminářů. Více je však potěšující, že většina studentů považuje účast na těchto seminářích za přínosnou pro budoucí povolání učitele. PdF UP tak ukázala, že jí záleží na tom, že se studenti účastní těchto seminářů a nabídla témata aktuální, přínosná a zajímavá. Mnohdy studenti projevují zájem o teoretické znalosti i mimo svůj studijní program.

Oblast praxe:

4. Připravila dostatečně odborná pedagogická praxe v daném časovém období studenty na budoucí povolání?

Odborná pedagogická praxe je nezbytnou součástí vzdělávání budoucích učitelů. Všichni respondenti jednohlasně souhlasili, že získané zkušenosti z pedagogické praxe využijí v budoucím zaměstnání jako učitel. Lze tedy předpokládat, že všichni účastníci dotazníkového šetření budou v budoucnu vykonávat profesi učitele.

U studentů bylo také zjišťováno, zda doba strávená na praxích v rámci PdF UP je dostačující či by uvítali více nebo méně času pobývání na praxi. Respondenti, kteří uvedli, že doba strávená na odborných pedagogických praxích je nedostačující, se mohli vyjádřit a uvést dobu, která by podle nich byla vhodná pro absolvování pedagogické praxe. Většina uváděla požadavek pro zavedení praxe již od bakalářského studia. Ve studijních programech je zapojena praxe od třetího ročníku bakalářského studia – konkrétně „Praxe v edukačním procesu“. Tato praxe nám ukáže, jak to ve škole chodí, s jakými dokumenty škola pracuje a jak probíhá výuka. Náslechy, které jsou součástí této praxe umožní studentům pozorovat různé třídní kolektivy žáků a práci učitele s nimi. Pedagogická fakulta usiluje o to, aby byla zaváděna praxe již od prvního ročníku bakalářského studia. Studenti se mohou během studia zapojit do akcí či projektů, pořádaných PdF UP, kde se s žáky pracuje.

5. Motivovaly odborné pedagogické praxe studenty k práci učitele?

Výsledky dotazníkového šetření ukázaly, že studenty pedagogické praxe motivovaly. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že pedagogické praxe více utvrdily moji dychtivost po tom stát se učitelkou. Z výzkumu také vyplynulo, že žádného studenta praxe neodradily od práce učitele. Je tedy pravděpodobné, že většina studentů i po absolvování odborných pedagogických praxí bude vykonávat profesi učitele. Téměř jedna pětina respondentů uvedla, že je praxe nemotivovaly, ale ani neodradily. Do jisté míry to může být dáno postojem studenta k pedagogickým praxím a jeho očekáváním. Cílem praxí je také praktikanta motivovat k povolání učitele a k setrvání v přípravě na tuto profesi ať již v oblasti teoretického studia či praxe.

6. Účastnili se studenti během studia různých pracovních aktivit zaměřených na obor jejich studia?

V rámci výzkumné otázky byla zjišťována vlastní aktivita studentů na trhu práce již během studia. Pracovní příležitosti vyhledávané při studiu jsou výhodou při pozdějším uplatňování v profesi. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že přes dvě třetiny studentů vyhledalo pracovní příležitost, která se orientovala v oboru a podle odpovědi také zvýšila připravenost studentů na povolání učitele. Při žádosti o kterékoliv zaměstnání je pro většinu uchazečů výhodou dřívější zkušenost s pracovním poměrem. Pro zaměstnavatele je větším přínosem předchozí zkušenost s prací v oboru (praxe). Dle mého názoru má vyhledání takové pracovní příležitosti již při studiu kladný význam bez ohledu na to, zda je tato zkušenost pozitivní či negativní.

7. Jaká nejčastější praktická zkušenost byla na praxích pro studenty nejpřínosnější?

Snahou této výzkumné otázky je zhodnotit, která zkušenost z pedagogické praxe byla pro studenty nejpřínosnější. Respondenti uvedli velmi odlišné odpovědi, přesto některé byly podobné či stejné. Nejčastější praktickou zkušeností byla samotná výuka, výstupy během praxe (uvedlo 8 respondentů), následovalo sdílení zkušeností a rad od zkušenějších kolegů (uvedlo 7 respondentů), třetí nejčastější zkušeností na praxích bylo pro studenty zvládnutí nekázně žáků (uvedlo 5 respondentů). Následovalo doučování (3 respondenti), práce asistenta pedagoga, setkání se s výchovnými problémy a výběr metod s přípravou na výstupy (každá odpověď po 2 respondentech). Ostatní odpovědi se lišily.

Oblast zahraniční zkušenosti:

8. Byl studijní pobyt v zahraničí v rámci programu Erasmus+ nebo jiného programu přínosný pro budoucí povolání učitele?

Z dotazníkového šetření vyplývá, že absolvovaný zahraniční pobyt v rámci programu Erasmus+ nebo jiného programu bude pro studenty přínosný a využijí tuto zahraniční zkušenost během výkonu učitelské profese např. ve výuce.

9. Měl zahraniční pobyt studenta vliv na jeho jazykovou úroveň?

Zahranční pobyt nabízí nenahraditelné znalostní, kulturní i osobní zkušenosti. Velkou výhodou je zlepšení jazykové úrovně studenta. Z výzkumu plyne, že zahraniční pobyt měl u více než tří čtvrtin respondentů vliv na jazykovou úroveň. U většiny dotazovaných se

úroveň cizího jazyka zlepšila jen středně. Někteří respondenti uvedli, že se velmi zlepšila jejich úroveň cizího jazyka. Z výsledků dotazníkového šetření také vyplynulo, že u ani jednoho z respondentů se jazyková úroveň nezhoršila.

10. Zúčastnili se studenti učitelství také pracovní stáže v zahraničí, kde by využili zkušenosti z praxe či teoretické znalosti z jejich oboru?

Z výsledku výzkumu vyplývá, že jen málo studentů (v dotazníkovém šetření celkem 9 respondentů) se zúčastnilo zahraniční stáže, kde využili zkušenosti z praxe či teoretické znalosti z oboru. Zahraniční stáže podporují vzdělávání a odbornou připravenost. Nabízí příležitost aplikovat teoretické znalosti a praktické dovednosti ve studijním oboru. Studenti se dostanou do konkrétního pracovního prostředí, kde rozšíří své odborné poznatky a schopnosti.

11. Domnívají se studenti, že jsou připraveni vykonávat povolání učitele?

Otázka zjišťuje, zda jsou studenti téměř po absolvovaném studiu připraveni pracovat jako učitelé. Otázka svým charakterem doplňuje celý výzkum. Většina studentů je připravena vykonávat povolání učitele.

3.8 Diskuze k výsledkům empirického šetření

Propojení teorie s praxí není úkol jen pro pedagogickou praxi. I v teoretických disciplínách je důležité uvádět praktické příklady. Student si tak lépe představí, jak se odráží teorie v praxi. Teoretické disciplíny na PdF UP se v rámci zvolených oborů liší, ale jádro zůstává stejné (učitelská způsobilost). Studenti tak absolvují teoretické předměty pedagogického základu, psychologie, didaktiky atd. V navazujícím magisterském studiu je možné pozorovat, že vyučující teoretických předmětů, kteří požadují po studentech úkol, seminární práci, esej, často volí téma, které je propojené s praxí, praktickým příkladem či zkušeností. K propojení teoretické a praktické části studia také nově přispívá projekt *Inovativní vzdělávání učitelů spojením teorie s praxí (ITEP)*. Projekt má přispět k většímu zaměření se na přípravu studentů učitelství a zkvalitnit jejich osobnostní kompetence.

Studenty nejvíce připraví na budoucí profesi učitele pedagogické praxe. Hlavním cílem pedagogických praxí je spojení teorie a praxe přípravy učitele. Přínosem odborných pedagogických praxí je získání zkušeností z reálných podmínek školy. Studenti se naučí připravovat na výuku a stanovovat vhodné výukové metody. Během práce s žáky ve třídě řeší nekázeň žáků, musí zvolit přiměřené metody zvládnutí nekázně a vyrušování. Přínosem je také

spolupráce se cvičným učitelem i ostatními učiteli z pedagogického sboru, kteří většinou velmi rádi předají své rady a zkušenosti praktikantovi, který se stává během praxe jejich novým kolegou. Ve výzkumu respondenti uváděli také konkrétní práci s žáky, která je přínosná v ohledu na budoucí povolání. Např. organizování didaktických her, vedení žáků k učení, zpětná vazba žáků, organizace soutěží pro žáky, samotná komunikace s žáky v hodině, práce s nadaným žákem, hodnocení žáků atd.

Studenti již během studia využívají možnost pracovat a získávají tak nové zkušenosti. Během studia si vyzkouší práci asistenta pedagoga, doučování žáků nebo např. pořádání jazykových kurzů. Někteří se již zapojí do pracovního procesu ve školství a pracují jako učitel. V tomto případě začíná jejich odborná praxe ve škole ještě před dokončením vysoké školy. Pokud je s nimi vedení školy spokojeno, zůstávají pracovat na stejné škole i po absolvování studia.

O zahraniční pobyty v rámci PdF UP není tak velký zájem, jaký bychom mohli očekávat. Možnosti získat zahraniční zkušenost využijí během studia dvě pětiny studentů. Z nich ale téměř všichni využijí svoji zkušenost ze zahraničí při výkonu práce učitele. Studenti se také v malé míře účastní i zahraničních stáží, kde sbírají nové zkušenosti z praxe. Bylo by vhodné studenty více motivovat k využití zahraničních stáží. Nástrojem může být zajištění větší informovanosti o těchto stážích.

V Dlouhodobém záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a tvůrčí činnosti Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci na období 2016–2020 jsou zpracovány vize, které představují budoucí žádoucí stav. Je možné potvrdit, že PdF UP vytváří vstřícné, otevřené a přátelské prostředí. Studentům také poskytuje znalosti a zkušenosti pedagogů, kteří jsou zaměstnanci fakulty, ale i odborníky z praxe. Důkazem mohou být tzv. kulaté stoly, pořádané různými katedrami. PdF UP ve spolupráci s odborníky z praxe pořádá různé akce, události, semináře a workshopy. V cílech PdF UP také uvádí, že bude v oblasti studia a vzdělávání pružně reagovat na potřeby společnosti a trhu práce. To se projevilo zejména získáním institucionální akreditace a tvorbou inovativních studijních programů, které jsou již v nabídce pro uchazeče o studium. Vyučující teoretických disciplín již využívají moderních výukových metod s použitím informačních a komunikačních technologií. Nesou s sebou tak příklad, který může studenty inspirovat a motivovat k budoucímu povolání učitele. PdF UP jedná v souladu se svým dlouhodobým záměrem.

ZÁVĚR

Studium na PdF UP je nedílnou součástí přípravy učitele na výkon svého povolání. Pokud se člověk rozhodne věnovat se této profesi, musí studium na této či jiné pedagogické fakultě absolvovat. Pedagogická fakulta kvalitně připravuje studenty na výkon budoucího povolání učitele v teoretických disciplínách a umožňuje studentům získat praktické zkušenosti během několika pedagogických praxí, které jsou součástí studijního programu. Další oblastí, která může studenty také připravit na budoucí profesi je zahraniční pobyt.

Cílem práce bylo zjistit a vyhodnotit názory studentů PdF UP na jejich připravenost na trh práce a výkon budoucího povolání učitele, teoreticky vymezit terminologii týkající se trhu práce, profese učitele a vzdělávání na PdF UP a shrnout celkové výsledky práce. Cíle práce bylo dosaženo zejména pomocí vyhodnocení dotazníkového šetření a studia literatury. Výsledky empirického šetření ukazují, že studenti PdF UP jsou celkově připraveni na vstup na trh práce a jsou připraveni pracovat jako učitel.

Oblasti, které můžeme zahrnout do celkového studia jsou teoretické studium, pedagogické praxe a zahraniční pobyt. Na toto rozdělení oblastí navazují dílčí cíle. Prvním dílčím cílem bylo zhodnotit názory studentů PdF UP na teoretickou připravenost budoucího učitele. Teoretická příprava učitele na PdF UP je, dle názoru studentů, dostačující a vyhovující připravenosti na trh práce. Dostatečná připravenost v oblasti teoretického studia je mnohdy daná kvalitní výukou i kvalitními vyučujícími. Názory nespokojených studentů se lišily a často nebyly součástí tématu.

Druhým dílčím cílem bylo zhodnocení přínosů odborných pedagogických praxí studentů v navazujícím magisterském studiu pro výkon profese učitele. Hlavním přínosem odborných pedagogických praxí je získání praktických zkušeností. Studenti pracují s žáky, hodnotí je, vytváří efektivní podmínky pro výuku, spolupracují s ostatními pedagogy. Přínosem k praxi je také práce během studia v oboru.

Třetím dílčím cílem bylo posoudit využitelnost zkušeností ze zahraničního studia, stáže či praxe pořádané PdF UP. Absolvovaný zahraniční pobyt byl pro studenty přínosný a využijí tuto zahraniční zkušenost během výkonu učitelské profese. Studenti také vyhledávají zahraniční stáže, kde využijí své zkušenosti získané během praxe či teoretické znalosti z oboru získané během studia. Zahraniční stáže podporují vzdělávání a odbornou

připravenost. Nabízí příležitost aplikovat teoretické znalosti a praktické dovednosti ve studijním oboru. Výhodou zahraničního pobytu je také zlepšení úrovně cizího jazyka.

Práce nabízí pohled na názor studentů na jejich připravenost v rámci teoretického studia a pedagogické praxe s přihlédnutím na zahraniční zkušenost. Námětem na rozvinutí daného tématu připravenosti studentů učitelství na výkon povolání učitele může být další rozpracování dílčích oblastí výzkumu. Také téma analýzy potřeb a očekávání zaměstnavatelů, v tomto případě škol a školských zařízení, se nabízí jako další rozvinutí tématu. Zpracovávat by se mohly konkrétní potřeby a požadavky vedení škol na absolventy PdF UP včetně očekávání vedení škol. Tématem by také mohla být analýza uplatnění absolventů učitelství v daném oboru, dlouhodobě pak setrvání v tomto konkrétním povolání či možné důvody odchodu k jiné profesi.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

PdF UP	Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
SPOP	Středisko pedagogických a odborných praxí
UP	Univerzita Palackého v Olomouci
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
ITEP	Inovativní vzdělávání učitelů spojením teorie s praxí
ICFTE	Conference on Future of Teaching and Education

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura

BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakl., 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 9788086429168.

GÖBELOVÁ, Taťána. *Profesní hodnoty a etické principy v práci učitele*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2015. ISBN 978-80-7464-808-3.

HOLMAN, Robert. *Základy ekonomie: pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 80-7179-890-8.

CHRÁSKA, Miroslav. *Úvod do výzkumu v pedagogice: základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-0765-5.

OBST, Otto. *Obecná didaktika*. 2. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. ISBN 978-80-244-5141-1.

PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-631-4.

PRŮCHA, Jan. *Učitel: současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002. ISBN 9788071786214.

PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8.

ZELINKOVÁ, Anna. *Motivace studentů pedagogických fakult k volbě učitelské profese: The motivation of students of faculties of education to choose the teaching profession*. Aula: revue pro vysokoškolskou a vědní politiku. Praha: Centrum pro studium vysokého školství, 2014, 22(2), 3-24. ISSN 2533-4433.

Elektronické články a weby

Česká republika dosáhla stavu plné zaměstnanosti. Trh práce je přehřátý. *Kurzycz* [online]. c2000-2019 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/448241-ceska-republika-dosahla-stavu-plne-zamestnanosti-trh-prace-je-prehraty//>

Činnost střediska pedagogických a odborných praxí. *Pedagogická fakulta* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-14]. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/praxe/>

EDUJOB – práce ve vzdělávání [online]. [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://www.edujob.cz/>

International Conference on Future of Teaching and Education [online]. c2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <http://www.icfte.com/>

Nezaměstnanost v ČR, vývoj, rok 2019 – 5 let. *Kurzycz* [online]. c2000-2019 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>

Odborné semináře. *Pedagogická fakulta* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-14]. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/odborne-seminare-2018/>

Osobnost pedagoga. *Studentům pedagogiky* [online]. c2019 [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://pedagogika.skolni.eu/pedagogika/osobnost-pedagoga/>

Stáže. *Zahraniční oddělení UP* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://iro.upol.cz/erasmus/staze/>

Studijní programy a obory pro akademický rok 2019/2020: Učitelství německého jazyka pro základní školy maior. *Katalog programů a oborů* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: https://studijniprogramy.upol.cz/nc/obor/detail/ucitelstvi-nemeckeho-jazyka-pro-2-stupen-zakladnich-skol-maior-4/?tx_vlkstagobory_katalog%5Bcontroller%5D=Obory&cHash=e0458d88cd227f9b59922b930674209f

Studijní programy a obory pro akademický rok 2019/2020: Učitelství základů společenských věd a občanské výchovy pro střední školy a 2. stupeň základních škol maior. *Katalog programů a oborů* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: https://studijniprogramy.upol.cz/nc/obor/detail/ucitelstvi-zakladu-spolecenskych-ved-a-obcanske-vychovy-pro-stredni-skoly-a-2-stupen-zakladnich-sko-7/?tx_vlkstagobory_katalog%5Bcontroller%5D=Obory&cHash=c76958ee628054c7161b3ae13cf688c8

Studium. *Zahraniční oddělení UP* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://iro.upol.cz/erasmus/studium/>

Studium v zahraničí. *Pedagogická fakulta* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/studium-v-zahranici/>

Vzdělávací politika. *Andromedia.cz* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/vzdelavaci-politika>

Vzdělávání a trh práce. *Národní ústav pro vzdělávání* [online]. c2011-2019 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/cinnosti/analyzy-trhu-prace-rozvoj-kvalifikaci-dalsiho-vzdelavani/vzdelavani-a-trh-prace-1?lang=1>

Základní informace. *Zahraniční oddělení UP* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, c2019 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://iro.upol.cz/erasmus/zakladni-informace/>

Zkola – informační a vzdělávací portál Zlínského kraje [online]. c2003-2019 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <https://zkola.cz/>

Zákony

Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 2004, ročník 2004, 190/2004, číslo 563. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

Ostatní zdroje

Metodická příručka pro studenty k průběhu souvislé praxe 1. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/praxe/>

Metodická příručka pro studenty k průběhu souvislé praxe 2. Dostupné z: <https://www.pdf.upol.cz/student/praxe/>

MUSILOVÁ, Marcela a Libuše PODLAHOVÁ. *Praxe v edukačním procesu: Metodika pro studenty*. Olomouc, 2008.

SERAFÍN, Čestmír. *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a tvůrčí činnosti Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci na období 2016-2020*. Olomouc, 2015.

SEZNAM GRAFŮ, TABULEK

Seznam grafů

Graf č. 1: Oblasti studia připravující na výkon povolání učitele

Graf č. 2: Charakter znalostí získaných na PdF UP

Graf č. 3: Hodnocení teoretické přípravy

Graf č. 4: Účast na odborných seminářích

Graf č. 5: Přínos odborných seminářů pro budoucí profesi

Graf č. 6: Využití zkušeností získaných z praxe

Graf č. 7: Spokojenost studentů s dobou strávenou na praxích

Graf č. 8: Motivovaly studenty odborné pedagogické praxe?

Graf č. 9: Vyhledání pracovní příležitosti v oboru během studia

Graf č. 10: Účast na zahraničním studijním pobytu

Graf č. 11: Využitelnost zahraničního studijního pobytu v povolání učitele

Graf č. 12: Zlepšení úrovně cizího jazyka po absolvování zahraničního pobytu

Graf č. 13: Účast na zahraniční stáži s využitím praktických zkušeností či teoretických znalostí

Graf č. 14: Připravenost na povolání učitele

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Oblast studia, která studenty nejvíce připravila na výkon povolání

Tabulka č. 2: Charakter znalostí získaných při studiu PdF UP

Tabulka č. 3: Teoretická příprava na PdF UP je dostačující

Tabulka č. 4: Účast na odborném semináři pořádající PdF UP

Tabulka č. 5: Účast na odborných seminářích byla přínosná

Tabulka č. 6: Zkušenosti získané z pedagogické praxe využijí studenti v budoucím zaměstnání

Tabulka č. 7: Je doba strávená na odborných pedagogických praxích je dostačující?

Tabulka č. 8: Motivace studentů po absolvování pedagogické praxe

Tabulka č. 9: Vyhledání pracovní příležitosti v oboru

Tabulka č. 10: Účast na zahraničním studijním pobytu

Tabulka č. 11: Využitelnost zahraniční zkušenosti v budoucí profesi

Tabulka č. 12: Zlepšení úrovně cizího jazyka po absolvování zahraničního studijního pobytu

Tabulka č. 13: Účast studentů na zahraniční pracovní stáži s využitím zkušeností z praxe či teoretických znalostí z oboru

Tabulka č. 14: Připravenost vykonávat povolání učitele

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Dotazník

Příloha č. 2 – Výčet odpovědí na otázku č. 4

Příloha č. 3 – Výčet odpovědí na otázku č. 5

Příloha č. 4 – Výčet odpovědí na otázku č. 10

Příloha č. 5 – Výčet odpovědí na otázku č. 13

Příloha č. 1

Dotazník

Vážení kolegové, vážené kolegyně,

ráda bych Vás tímto oslovila a požádala o vyplnění krátkého dotazníku v rámci mé diplomové práce. Dotazník zjišťuje názory studentů posledního ročníku navazujícího magisterského studia na jejich připravenost na budoucí povolání učitele/učitelky. Prosím Vás o 5 až 10 minut času na vyplnění dotazníku, který obsahuje oblast teoretického studia, praxí a zahraničního pobytu. Děkuji Vám za vyplnění a přeji mnoho úspěchů v budoucí profesi.

Bc. Lenka Zábojníková

- 1. Která část studia na PdF UP Vás nejvíce připravila na výkon budoucího povolání učitele/učitelky?**
  - a) Teoretické studium
  - b) Pedagogická praxe
  - c) Zahraniční pobyt (stáž, studium)
  - d) Jiná (prosím uveďte): .....

- 2. Domníváte se, že Vaše znalosti, které jste získal/a při studiu na PdF UP jsou spíše teoretického či praktického charakteru?**
  - a) Teoretického charakteru
  - b) Praktického charakteru
  - c) Teoretického i praktického charakteru

Oblast studia

- 3. Hodnotíte teoretickou přípravu učitele na PdF UP jako dostačující?**
  - a) Ano
  - b) Ne

- 4. Pokud ne, uveďte, prosím, důvod.**

- 5. Které teoretické disciplíny v přípravě učitele byste jste chtěl/a věnovat více času? Prosím uveďte.**

6. Zúčastnil/a jste se během studia některého z odborných seminářů pořádaných PdF UP?

- a) Ano
- b) Ne

7. Pokud ano, byla účast na odborných seminářích pro Vás přínosná z pohledu budoucího povolání učitele/učitelky?

- a) Ano
- b) Ne

Oblast pedagogické praxe

8. Domníváte se, že získané zkušenosti z odborné pedagogické praxe využijete v budoucím zaměstnání (učitel/učitelka)?

- a) Ano
- b) Ne

9. Byla doba strávená na odborných pedagogických praxích v rámci PdF UP pro Vás dostačující?

- a) Ano
- b) Ne

10. Pokud ne, uveďte, prosím, dobu, u které si myslíte, že by byla vhodná pro absolvování praxe.

11. Cítil/a jste se po absolvování pedagogických praxí motivován/a či Vás tyto praxe odradily od učitelství?

- a) Praxe mě motivovaly
- b) Praxe mě odradily od práce učitele
- c) Praxe mě neodradily, ale ani nemotivovaly

12. Vyhledal/a jste během studia pracovní příležitost, která se orientovala v oboru a mohla tak zvýšit Vaši připravenost na budoucí povolání?

- a) Ano
- b) Ne

13. Jaká konkrétní praktická zkušenost z praxe byla pro Vás nejprínosnější? Prosím uveďte.

Oblast zahraničního pobytu

14. Zúčastnil/a jste se některého ze studijních pobytů v zahraničí v rámci programu Erasmus+ nebo jiného programu, který nabídla PdF UP? (Pokud ne, přejděte k otázce č. 17.)

- a) Ano
- b) Ne

15. Bude pro Vás při výkonu učitelské profese tato zahraniční zkušenost využitelná? (např. ve výuce)

- a) Ano
- b) Ne

16. Jak se zlepšila Vaše úroveň cizího jazyka po absolvování zahraničního studijního pobytu?

- a) Velmi
- b) Středně
- c) Vůbec se nezlepšila
- d) Zhoršila se

17. Zúčastnil/a jste se pracovní stáže v zahraničí, kde jste využil/a Vaše zkušenosti z praxe či teoretické znalosti z oboru?

- a) Ano
- b) Ne

18. Pokud ano, uveďte, prosím, krátce situaci.

19. Myslíte si, že jste připraven/a pracovat jako učitel/učitelka?

- a) Ano
- b) Ne

Příloha č. 2

Výčet odpovědí na otázku č. 4

- není probírána teorie o tom, jak škola skutečně funguje
- během studia jsem spíše ztratila znalosti z jednoho oboru, který se nedá srovnávat s úrovní oboru druhého z mé aprobace
- předmětů je každý semestr velké množství, nemyslím si ale, že by byl některý z nich opravdu užitečný
- z teorie se mi nic k povolání nehodí, učím stejně, jako učili mě
- málo aktuálních témat (inkluze apod.)
- přístup některých vyučujících přispěl ke ztrátě motivace získat teoretické znalosti
- znalosti jsou spíše teoretické než praktické
- některé teoretické předměty se vůbec nekonaly

Příloha č. 3

Výčet odpovědí na otázku č. 5

- didaktika
- žák se speciálními vzdělávacími potřebami
- teorie výchovy
- interkulturní výchova
- psychologie osobnosti žáka
- didaktické hry
- vedení třídy, práce třídního učitele
- psychologie
- další předmět zabývající se administrativou ve školství
- aktivizační metody ve výuce, motivace žáků
- literatura
- pedagogická psychologie
- příprava závěrečné práce
- diagnostika žáka
- práce s internetem v hodinách občanské výchovy
- multimédia ve výuce
- práce s nadaným žákem
- pedagogická komunikace
- motivace žáků k učení
- pedagogika volného času
- environmentální výchova
- sociologie výchovy
- speciální pedagogika

Příloha č. 4

Výčet odpovědí na otázku č. 10

- 1-2 dny týdně po dobu semestru nebo dvou semestrů
- nejde o dobu, měli bychom mít možnost pracovat s jednou třídou, věnovat se jim intenzivně, lépe je poznat
- od druhého ročníku bakalářského studia jeden měsíc v každém semestru
- pedagogické praxe realizovat již v průběhu bakalářského studia
- v každém semestru, alespoň ve formě náslechu
- první praxe 1 měsíc, druhá praxe 2 měsíce
- zařadit praxi již od bakalářského studia, nejen náslechy, ale také výstupy + více hodin
- 2 měsíce v navazujícím magisterském studiu
- od prvního ročníku, doba by se měla stupňovat, v posledním ročníku alespoň 2 měsíce pedagogických praxí
- 1 měsíc v prvním ročníku a 2 měsíce ve druhém ročníku navazujícího magisterského studia
- 3 až 4 týdny každý semestr
- minimálně 2 měsíce souvislé pedagogické praxe
- délka praxí je pro mě vyhovující, jen by mohla být už v rámci bakalářského studia
- 1 den v týdnu od druhého ročníku bakalářského studia
- 2 měsíce v navazujícím magisterském studiu v každém ročníku
- od prvního ročníku bakalářského studia alespoň náslechy a od třetího ročníku bakalářského studia i výstupy na praxích
- jednou týdně ve stejné třídě od prvního ročníku bakalářského studia alespoň ve formě náslechu
- 1 měsíc během každého semestru od navazujícího magisterského studia a náslechy již během bakalářského studia

Příloha č. 5

Výčet odpovědí na otázku č. 13

- nekázeň žáků
- organizování didaktických her
- výuka, výstupy
- časová jednotka 45 minut není hodně času
- asistent pedagoga
- doučování
- spolupráce, rady zkušenějších kolegů
- práce v jazykové škole
- pořádání jazykových kurzů
- praxe sama o sobě
- náslechy
- vedení lidí
- zpětná vazba žáků
- setkání se s výchovnými problémy
- vhodná volba metod
- příprava na výuku
- poznání chodu školy
- časová organizace hodin
- organizování soutěží
- práce s asistentem pedagoga ve výuce
- komunikace se žáky
- práce s nadaným žákem
- řešení konfliktů ve třídě
- tandem výuka
- hodnocení žáků

Anotace

Jméno a příjmení:	Lenka Zábojníková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Ing. Alena Opletalová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2019

Název práce:	Připravenost studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci na vstup na trh práce
Název v angličtině:	Preparedness of students the Faculty of Education Palacký University Olomouc to enter the labor market
Anotace práce:	Diplomová práce se zabývá připraveností studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci na vstup na trh práce. Cílem práce je zjistit a vyhodnotit názory studentů PdF UP jako budoucích učitelů na jejich připravenosti na trh práce, zhodnotit názory studentů PdF UP na teoretickou připravenost budoucího učitele, zhodnotit přínosy odborných pedagogických praxí studentů v navazujícím magisterském studiu pro výkon profese učitele, posoudit využitelnost zkušeností ze zahraničního studia, stáže či praxe pořádané PdF UP. Teoretická část vymezuje terminologii týkající se trhu práce, profese učitele a vzdělávání na PdF UP.
Klíčová slova:	Připravenost, trh práce, učitel, teoretické studium, praxe, zahraniční pobyt.
Anotace v angličtině:	The thesis deals with the preparedness of students the Faculty of Education Palacký University in Olomouc to enter the labor market. The point of the thesis is find out and evaluate the opinions of students the Faculty of Education Palacký University as future teachers on their preparedness for the labor market, to evaluate the opinions of students Faculty of Education Palacký University on the theoretical preparedness of the future teacher, to evaluate the benefits of professional pedagogical practices of students in the follow-up master's study for the profession of teacher, assess the usefulness of experience from foreign studies, internships or practice organized by Faculty of Education Palacký University. The theoretical part defines the terminology related to the labor market, the profession of teacher and education at the Faculty of Education Palacký University.
Klíčová slova v angličtině:	Preparedness, labor market, teacher, teoretical studies, practice, foreign stay.
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1 – Dotazník Příloha č. 2 – Výčet odpovědí na otázku č. 4 Příloha č. 3 – Výčet odpovědí na otázku č. 5 Příloha č. 4 – Výčet odpovědí na otázku č. 10 Příloha č. 5 – Výčet odpovědí na otázku č. 13
Rozsah práce:	77 stran
Jazyk práce:	čeština

